

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE

DERS KİTABI
ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI
2. KİTAP

Ercüment DEMİR
Sebahat BOZBEY
Münevver OĞAN
Müzeyyen ÖZKARA
Ahmet AKTAŞ
Yrd. Doç. Dr. Kemal KÖKSAL

3

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 02.09.2010 tarih ve 117 sayılı kararı ile 2011 - 2012 öğretim yılından başlayarak 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

ÖZGÜN

ÖZGÜN MATBAACILIK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

Ankara-Polatlı Kara Yolu 52. km Özgün Grup Sitesi

Temelli, Sincan / ANKARA

tel. : (312) 645 19 10 (Pbx) belgeç : (312) 645 19 19

Her hakkı saklıdır ve Özgün Matbaacılık Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketine aittir. İçindeki şekil, yazı, resim ve grafikler, yayınevinin izni olmadan alınamaz; fotokopi, teksir, film şeklinde ve başka hiçbir şekilde çoğaltılamaz, basılamaz ve yayımlanamaz.

Editör

Cemil GEÇMEN

Dil Uzmanı

Neriman KARACAN

Görsel Tasarımcı

Yeşim GAZİOĞLU

Program Geliştirme Uzmanı

Ertan YILDIZ

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Yrd. Doç. Dr. Bayram BIÇAK

Rehberlik ve Gelişim Uzmanı

Hüseyin TOPUKÇU

Dizgi, Grafik ve Sayfa Düzeni

Özgün Matbaacılık Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi

ISBN 978 - 605 - 5490 - 02 - 7

Ankara, 2014

Baskı, Cilt

Özgün Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Ankara - Polatlı Devlet Kara Yolu 52. km

Özgün Grup sitesi, Temelli, Sincan / ANKARA

tel. : (312) 645 19 10 (Pbx) • belgeç : (312) 645 19 19

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ANDIMIZ

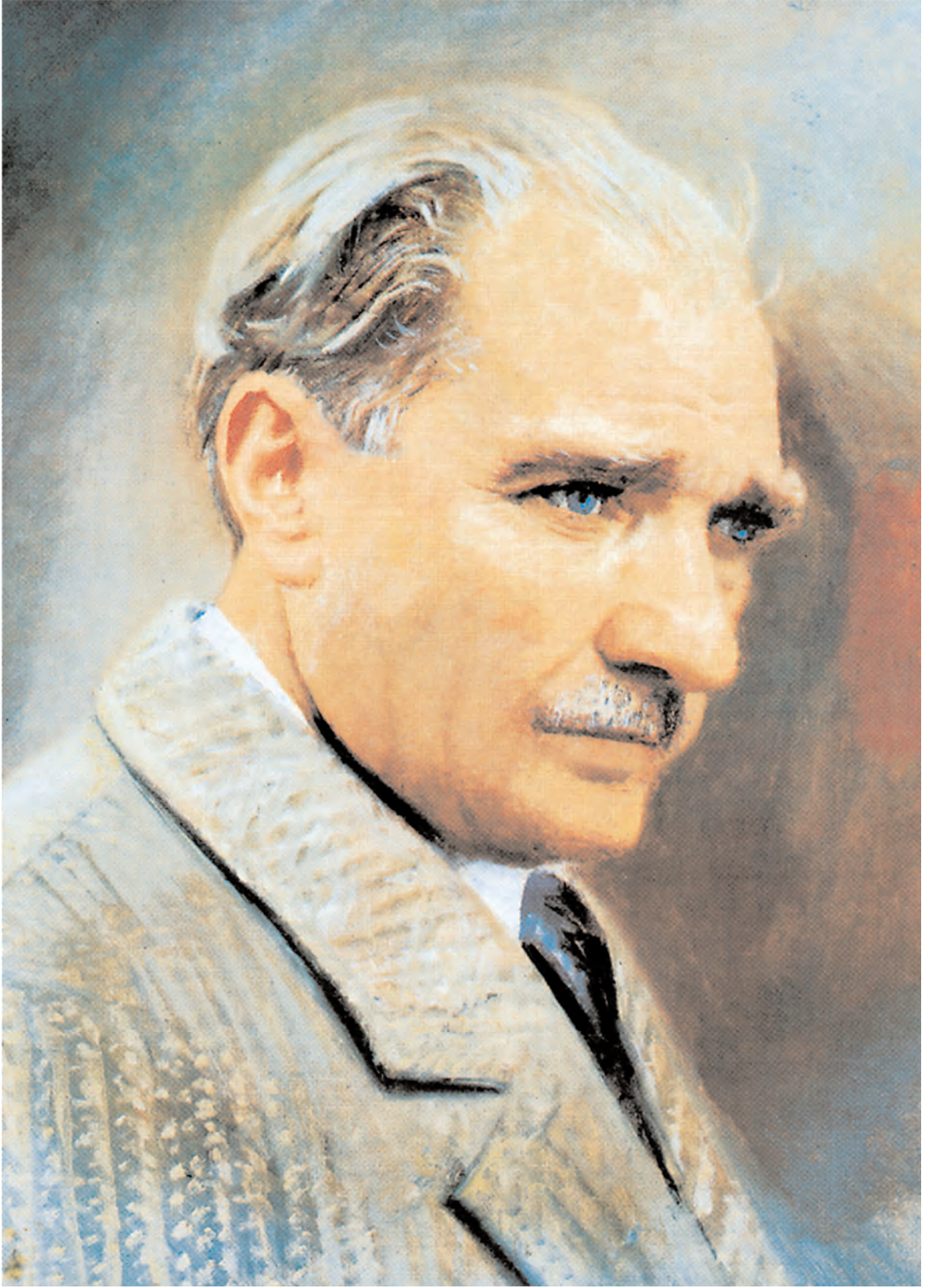
Türküm, doğruyum, çalışkanım,
İlkem; küçüklerimi korumak,
büyüklerimi saymak, yurdumu,
milletimi özümnden çok sevmektir.

Ülküm; yükselmek, ileri gitmektir.

Ey Büyük Atatürk! Açtığın yolda,
gösterdiğin hedefe durmadan
yürüyeceğime ant içerim.

Varlığım, Türk varlığına armağan
olsun.

“Ne mutlu Türküm diyene!”

Mustafa Kemal ATATÜRK

DERS KİTABI İÇİNDEKİLER

5. TEMA

DÜNYA'MIZ VE UZAY70

Küçük Bulutun Başından Geçenler.....71

Nurettin VÂLÂ

Yeryüzünün Gizemli

Toprakları74

Aslı ZÜLÂL

Mevsimler77

Behçet Kemal ÇAĞLAR

Güneş Uykuda.....79

Şebnem Güler KARACAN
(Serbest okuma metni)

Bugün Yağmur Yağar mı? .82

Hanife AZAKLI
(Serbest okuma metni)

6. TEMA

SAĞLIK VE ÇEVRE87

Çevreci Ayı88

Sema MARAŞLI

Küçük Ağaç91

Hasan Lâtif SARIYÜCE

Aynadan Utanan Kız92

Hüseyin YURTTAŞ

Uyku.....95

Ayla ÇINAROĞLU

(Serbest okuma metni)

Hastane.....96

Attilâ DAMAR

(Serbest okuma metni)

7. TEMA

DEĞERLERİMİZ101

Nasrettin Hoca102

Çelik ÜNLÜ

Hatırlı Misafir.....106

(hızl.: Yaşar NAR)

Bayrağım108

Hasan Âli YÜCEL

Keloğlan ve Sihirli Tas109

Erdal ÇAKICIOĞLU

(Serbest okuma metni)

Anadolu'muz114

Mehmet Faruk GÜRTUNCA

(Serbest okuma metni)

8. TEMA

GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE.....116

Bozkırın Tuz Denizi117

Serkan YILMAZ

Aziz Türkiye'm119

Taner KARAHAN

Anadolu.....121

Mehmet ÖNDER

Van.....123

İzlen ŞEN

(Serbest okuma metni)

Tahta At126

Ahmet UYSAL

(Serbest okuma metni)

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI İÇİNDEKİLER

5.
TEMA

Dünya'mız ve Uzay

Küçük Bulutun Başından Geçenler	85
Nurettin VÂLÂ	
Yeryüzünün Gizemli Toprakları	89
Aslı ZÜLÂL	
Mevsimler	93
Behçet Kemal ÇAĞLAR	
Uzayda Dünya	97
Fiona WATT	
Tema Sonu Değerlendirme	99

6.
TEMA

Sağlık ve Çevre

Çevreci Ayı	103
Sema MARAŞLI	
Küçük Ağaç	106
Hasan Lâtif SARIYÜCE	
Aynadan Utanan Kız	110
Hüseyin YURTTAŞ	
Atatürk'te Ağaç Sevgisi	114
Falih Rıfkı ATAY	
Tema Sonu Değerlendirme	117

7.
TEMA

Değerlerimiz

Nasrettin Hoca	121
Çelik ÜNLÜ	
Hatırlı Misafir	126
hızlı: Yaşar NAR	
Bayrağım	131
Hasan Âli YÜCEL	
Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışı	135
Bu kitap için yazılmıştır.	
Tema Sonu Değerlendirme	137

8.
TEMA

Güzel Ülkem Türkiye

Bozkırın Tuz Denizi	141
Serkan YILMAZ	
Aziz Türkiye'm	147
Taner KARAHAN	
Anadolu	152
Mehmet ÖNDER	
Yurt Türküsü	155
Vasfi Mahir KOCATÜRK	
Tema Sonu Değerlendirme ..	156

Kaynakça	Ek - 1
Türkiye Haritası	Ek - 3
Türk Dünyası Haritası	Ek - 4

5. TEMA

DÜNYA'MIZ VE UZAY

1

**KÜÇÜK BULUTUN
BAŞINDAN GEÇENLER**
Nurettin VÂLÂ

2

**YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ
TOPRAKLARI**
Aslı ZÜLÂL

3

MEVSİMLER
Behçet Kemal ÇAĞLAR

4

GÜNEŞ UYKUDA
Şebnem Güler KARACAN
(Serbest Okuma Metni)

5

**BUGÜN YAĞMUR
YAĞAR MI?**
Hanife AZAKLI
(Serbest Okuma Metni)

KÜÇÜK BULUTUN BAŞINDAN GEÇENLER

Küçük bulut parçaları yüksek bir dağın çevresinde geziniyordu. Anaları oturduğu yerden yavrularına bağırıyor, “Sakin, uzaklara gitmeyin! Dağın tepesine dokunmayın! Sonra bulutluğunuz kalmaz, yağmur olursunuz.” diyordu.

Küçük bulutlar, gezip dolaşmayı çok sevdikleri masmavi gökyüzünü terk etmek istemiyorlardı. Gezinti sırasında bulutlardan biri farkında olmadan diğerlerinden uzaklaştı. Biraz sonra bir rüzgâr küçük bulutu kaptı. Önüne katıp götürdü.

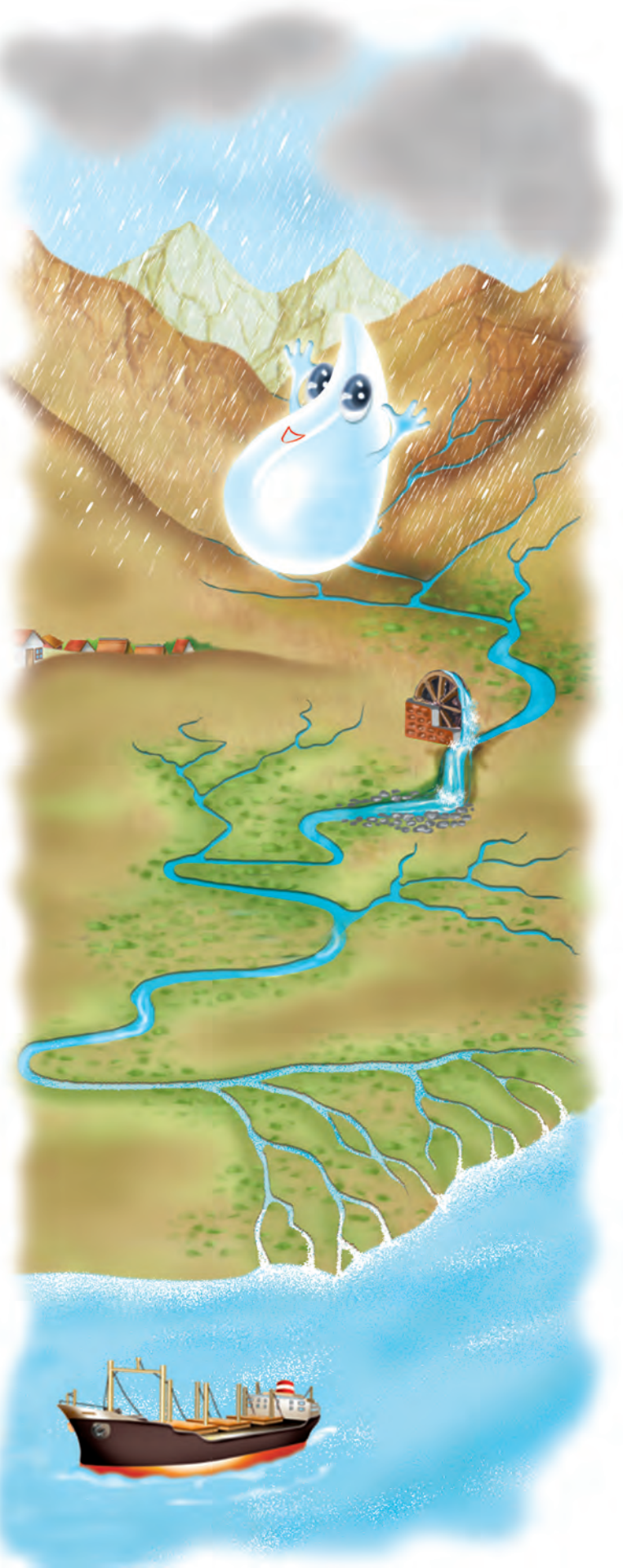
Küçük bulut, rüzgârın önünde dağlar, tepeler aştı. Büyük vadiler gördü. Buralarda köyler, şehirler vardı. Nehirler, denizlere akıyordu. Denizlerde büyük vapurlar dolaşıyordu.

Bir gün kendisini önüne katıp götüren rüzgâr birdenbire kesildi. Zavallı bulut gökyüzünde olduğu yerde kalamadı. Bir süre sonra yavaş yavaş aşağı indiğini hissetti. Düşüyordu galiba. Bu sırada önemli bir olay oldu. Bulut aşağı doğru inerken soğuk bir havayla karşılaştı. Birdenbire ufak su damlaları hâline dönüştü. Hızla yeryüzüne doğru düşmeye başladı. Artık yağmur olmuştu.

Yağmur damlaları büyük bir tepenin bir tarafına yağdılar. Süzüle süzüle taşlık dar bir yol buldular. Burada birleşerek akmaya başladılar. Sonra tepeden aşağı indiler. Orada başka su akıntılarıyla birleştilediler. Çoğaldılar, çoğaldılar ve küçük bir dere oldular.

Sonunda küçük dere, kenarları söğüt ağaçlarıyla gölgelenmiş büyük bir ırmakla birleşti. Tarlalardan geçerek bir değirmene ulaştı. Şarıl şarıl akarak değirmenin çarkını döndürdü. Irmak, denize doğru yolculuğunu sürdürürken başka küçük derelerle birleşmeye devam etti. Köyleri, şehirleri, ovaları, yaylaları geçti. Sonunda da büyük bir denize döküldü.

Damlalar bir gün hep birlikte denizin üzerine çıktılar. Güneş çok sıcaktı. Su damlaları bu sıcaklığa dayanamadılar. Kendilerinden geçtiler. Uçar gibi oldular. Rüya görüyoruz sandılar. Güneş su damlalarını buhar hâline getirmişti ve gökyüzüne çağırıyordu.

Damlalar buhar hâline dönüşünce yavaş yavaş yükseldiler. Biraz sonra bir bulutla karşılaştılar. Bunların arasında kardeşlerini ve akrabalarını tanıdılar. Hemen onlara karıştılar.

Bir süre sonra ihtiyar bir bulut gördüler. Başlarına geleni ihtiyar buluta anlattılar. İhtiyar bulut, “Yavrularım işte bu bizim hayatımız. Yaşadığımız sürece bu olay tekrar eder. Soğuk bizi yağmur yapar. Sıcak ise buharlaştırır.” dedi.

Küçük bulut parçaları, ihtiyara teşekkür ettiler. “Demek ki biz kardeşlerimizden önce hayatımızın ne olduğunu öğrendik.” dediler.

*Dört Mevsimde Tabiat Hikâyeleri
Nurettin VÂLÂ
(Düzenlenmiştir.)*

YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ TOPRAKLARI

Çöller, çok az yağış alan kurak alanlardır. Karaların yaklaşık üçte biri çöllerle kaplıdır. Bu bölgelerde çok az sayıda insan yaşar. Çöl denilince çoğumuzun aklına ucsuz bucaksız kum yığınları, sıcak ya da kaktüsler gelir. Oysa çöller çok farklı özellikler gösterir. Çöllerin hepsi sıcak yerler değildir. Dünya'nın en soğuk yerlerinden bazıları da çöllerle kaplıdır. Afrika'daki Kalahari Çölü gibi bazı çöller gündüzleri sıcak, geceleri ise soğuktur. Çin'deki Taklamakan Çölü ise her zaman soğuktur.

ölller, yeryüzünün bütün kıtalarında görülür. Bu bölgelerin tek ortak özelliğı, çok az yağış almalarıdır. **öllerin üzerinde neredeyse hiç bulut bulunmaz.** Güneş ışınları doğrudan yeryüzüne ulaştığı için topraktaki su da çabucak buharlaşır. Ayrıca çölller ilginç yer şekillerinin olduğu bölgelerdir.

ölllerdeki yer şekillerini oluşturmada en etkili güç rüzgârdır. Çölde rüzgârın etkisiyle yüzeyler aşınır. Küçük toprak parçaları ve kumlar sürüklenir. Buna bağılı olarak ilginç yer şekilleri oluşur. Bunların en ilginçlerinden biri “kumul” adı verilen sırtlardır.

Dünya’da yaşayan her yüz insandan beşi çöllerde yaşamaktadır. Çöllerdeki insanların büyük çoğunluğu göçebe bir yaşam sürer. Kimileri de “vaha” adı verilen yerlerde yaşar. **Vahalar, çöldeki su kaynaklarının yakınındaki küçük ama verimli bölgelerdir.** Çöllerde yaşayan tek canlı, insan değildir. Çöllerde birçok hayvan ve bitki türü de yaşamaktadır. Bu hayvanlar ve bitkiler çöl ikliminde yaşayabilecek özelliklere sahiptirler. Örneğin, deve hörgücünde su depolar. Çölde yaşayan birçok hayvan su ihtiyacını yediği besinlerden sağlar. Güneş ışığından korunmak için ise kendilerini kuma gömerler. **Çölde yaşayan bitkiler de ilginç özelliklere sahiptir. Bu bitkilerin kökleri yüzeye yakındır ve geniş bir alana yayılmıştır. Böylece bu bitkiler toprağa düşecek yağmur suyunu daha iyi ve hızlı emerler.** Bunlar, yağmurdan sonra çok hızlı bir şekilde çiçek açar ve tohumlarını dökerler. Bu, onların soylarını sürdürebilmeleri için gereklidir.

*Aslı ZÜLÂL
Bilim Çocuk dergisi
(Düzenlenmiştir.)*

MEVSİMLER

— Oh! Açıldı gözüm, gönlüm...

Gördüm... Gördüm... Gördüm... Gördüm...

— Dur, bağırma avaz avaz,

Neyi gördün a yaramaz?

— **Dallar çiçek açtı, açtı.**

Kırlangıçlar uçtu, uçtu.

Kar eridi, sular coştı...

Oh, ne hoştu, oh ne hoştu...

Oh! Açıldı gözüm, gönlüm...

Gördüm... Gördüm... Gördüm... Gördüm...

— Dur, bağırma avaz avaz,

Neyi gördün a yaramaz?

— **Yeşil başak, altın oldu.**

Değirmene buğday geldi.

Ne güzeldi... Ne güzeldi...

Oh! Açıldı gözüm, gönlüm...

Gördüm... Gördüm... Gördüm... Gördüm...

— Dur bağırma avaz avaz,

Neyi gördün a yaramaz?

— Neler gördü, neler gözüm

Bağda salkım salkım üzüm.

Yerde yaprak sarı sarı...

Yağmur coşturdu suları...

Tepelere sisler indi...

Ne şirindi, ne şirindi...

Oh! Açıldı gözüm, gönlüm...

Gördüm... Gördüm... Gördüm... Gördüm...

— Dur, bağırma avaz avaz,

Neyi gördün a yaramaz?

— Isıtmayan güneş gördüm...

Sobalarda ateş gördüm...

Dağlar taşlar bembeyazdı,

Sokakta kış, evde yazdı...

Evi ne çok sevsem azdı...

Behçet Kemal ÇAĞLAR
Çocuk Şiirleri Antolojisi
hzl. : Cuma KARATAŞ

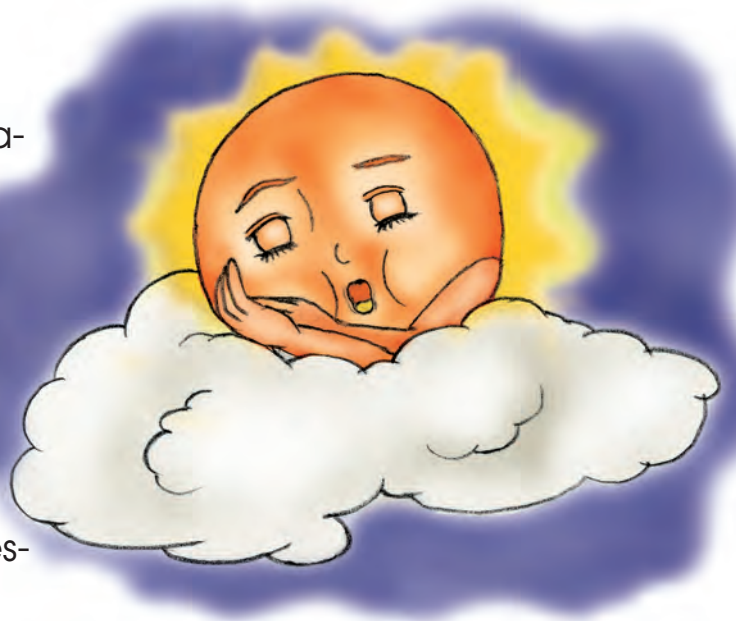
GÜNEŞ UYKUDA

Güneş o gün yine esneyerek uyandı. Güneşi gören horozlar ötmeye başladılar. Bunu duyan insanlar da uykularından uyandılar. Yeryüzü canlanıyordu **ama** güneşin canı çok sıkılıyordu. Güneş yeryüzüne sadece gündüzleri geliyor, geceleriye gözlerini kapatıp uyuyordu. Sıcaklığını çevresine yaymak onun göreviydi **ama** artık başka şeyler yapmak istiyordu. Top oynamak, ip atlamak, dilediği kadar uyumak onun da hakkı olmalıydı. Her gün insanlar kalkmadan önce her yeri aydınlatıp ısıtmaktan bıkmıştı.

— Ben olmasam da olur. İnsanlar kendi başlarının çaresine baksınlar canım, dedi. Zaten hiçbiri beni sevmiyor. Biraz fazla gördüler mi ya ellerine şemsiye alıyorlar ya da evlerine saklanıyorlar. Bugün hiçbir şey yapmayacağım.

Güneş, tembel tembel esnedi. Sonra birden etrafa saçtığı ışığı geri alıp çantasının içine koyuverdi. Şimdi her yer kapkaranlık olmuştu. Horozlar bu duruma çok şaşırdı. Tabi insanlar da... Saat

ilerlediği hâlde etraf hâlâ karanlıktı. Çocuklar okullarına zamanında gidemediler. Çünkü güneş görünmediği için gündüz olduğunu anlayamamışlardı. Bazıları ellerine lambalar alıp güneşe doğru sallamaya başladılar. Güneş, birkaç çocuğun kendisine seslendiğini duydu.

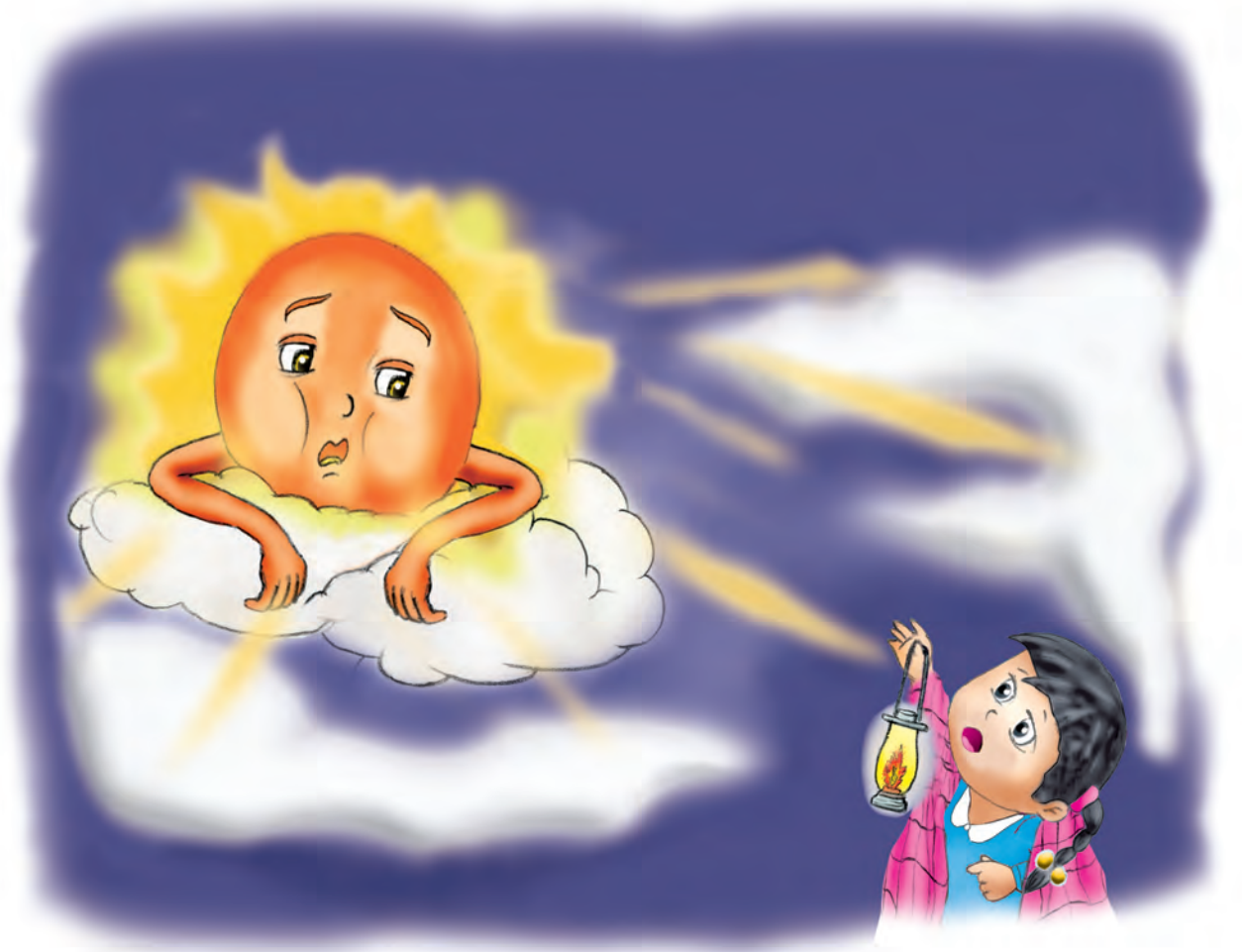

— Heeey!.. Baksana güneş! Neden uyanmıyorsun? Hadi kalksana!

Aslında böyle yan gelip yatmak hiç ona göre değildi. **Fakat** yine de göz kapaklarını aralamak istemiyordu. Bir ara çok cılız bir ses geldi kulağına.

— Lütfen uyan, çok üşüyorum!

Güneş, bu cılız sesin sahibini görmek için hemen gözlerini açtı. Dünyaya doğru bir ışık demeti gönderdi. Bu ses, üşüyen bir çocuktan geliyordu. Elleri, yüzü, kulakları soğuktan buz gibi olmuştu. Güneş kendinden çok utandı. Dünyadaki insanlar, güneşin uyandığını gördüklerinde çok sevindiler. Güneş, şöyle dikkatlice bir baktı. Aslında herkesin onu ne kadar çok merak ettiğini düşündü.

— İnsanlar beni gerçekten seviyor galiba, diyerek o da sevindi.

Güneş, ertesi sabah erkenden kalktı. Parıl parıl ışıklarından yeryüzüne gönderdi. Bir daha da görevini hiç aksatmadı.

Şebnem Güler KARACAN

Masal Sokağı

(Düzenlenmiştir.)

BUGÜN YAĞMUR YAĞAR MI?

Bugün hava güneşli mi olacak yoksa yağmurlu mu? Kar ne zaman yağacak, fırtına ne zaman dinecek? Rüzgâr hangi yönden esiyor, neler getiriyor? İnsanların çoğu, günlük hayatına bu soruları sorarak başlar.

Çünkü o gün evden çıkarken ona göre ince veya kalın giyinebilirler. Ya da çiftçiler, yağmurun ne zaman yağacağını bilirse tarımla ilgili işlerini ona göre planlarlar. Yola çıkacaklar da havanın durumunu bilmek ister. O gün havanın güneşli veya kapalı olması insan psikolojisini de etkiler.

Teknolojinin artışı ve iletişimin yaygınlaşmasıyla birlikte, hava tahminleri günlük olarak takip edilir oldu. Artık *İnternet* sayfalarında, gazetelerde, televizyon haberlerinde hava tahminleri geniş yer tutmaya başladı.

Eski yıllarda, yayınlanan hava tahminleri zaman zaman yanlışlıklara da neden olabiliyordu. Güneşli bir gün bekleyip pikniğe gidenler sırsıklam geri dönerken günlerce şemsiye taşıyanlar bir damla yağmur göremiyorlardı. Ancak hava tahminleri konusunda teknoloji ilerledikçe günlük hava tahminleri yerini saatlik hava tahminlerine kadar bıraktı.

Peki, hava tahmini nasıl yapılır? Öncelikle, hava olaylarıyla ilgilenen bilim dalına “Meteoroloji” adı verildiğini belirtelim. Meteoroloji (veya gök olay bilimi), atmosferde meydana gelen hava olaylarının oluşumunu nedenleriyle inceleyen ve bu hava olaylarının doğuracağı sonuçları araştıran bir bilim dalıdır.

Bu bilim dalı ile uğraşanlara “Meteorolog” denir. Meteorologlar, atmosferin özellikle alt katmanlarında meydana gelen hava olaylarının oluşumunu ve değişimini nedenleriyle inceler ve kısa dönemli tahminler yapmayı amaçlar. Bir meteorolog, bu tahminleri yaparken pek çok bilim dalından yararlanır.

Belirli bir ülke, bölge veya merkezde, bir zaman dilimi içinde görülebilecek meteorolojik olayların önceden öngörülme çalışmaları hava tahmini olarak adlandırılır.

Hava tahmininin en önemli kısmını gözlem oluşturur. Gözlem yapmak için de çeşitli yöntemler kullanılır. Tüm gözlem istasyonları günün belirli saatlerinde aranarak veri akışı sağlanır.

Toplanan gözlem verileri yer haritasına işlenir.

Yapılan bütün araştırma ve incelemeler son defa bütün uzman ve tecrübeli personelin katıldığı toplantıda tekrar değerlendirilir. Hava kütlelerinin etkili olacağı süre ve şiddeti hakkında son kararlar verilerek hava tahmin raporları oluşturulur.

Hava tahminleri, bir bölgede yaşanacak iklim durumunu önceden belirlemeye yarar. İklim durumunu ise bölgenin dünya üzerindeki konumu belirler. Güneye ve deniz kenarında yaşayan birisi için kış mevsimi yağmurların artışı anlamına gelirken kuzeyde ve dağlık bölgede yaşayan birisi için uzun dönemli okul tatili anlamına gelmektedir.

İklim durumunu önceden bilebilmek, sadece günlük yaşantımızı kolaylaştırmakla kalmaz. Tarımsal, ticari ve sosyal tutumlarımızı önceden belirleyebilmemize yardımcı olur. Bir çiftçi hava tahminlerine göre tarımsal faaliyetini yaparken açık havada bir gösteri düzenleyecek sanatçı da etkinliği için doğru zamanı seçip seçmediğini önceden bilebilmektedir.

*Hanife AZAKLI
Ebe Sobe dergisi
(Düzenlenmiştir.)*

6. TEMA

SAĞLIK VE ÇEVRE

1

ÇEVRECİ AYI
Sema MARAŞLI

2

KÜÇÜK AĞAÇ
Hasan Lâtif SARIYÜCE

3

AYNADAN UTANAN KIZ
Hüseyin YURTTAŞ

4

UYKU
Ayla ÇINAROĞLU

5

HASTANE
Attilâ DAMAR

Çocuklar helva kâğıtlarını, çöpleri yerlere atarlarmış. Anne babalar da yer içer; çöpleri, artıkları bırakıp gidertermiş. Bunları gören ayı çok üzülürmüş.

İnsanlar gittikten sonra ayı çöpleri toplayıp etrafı temizlemiş. Haftaya pikniğe gelenler de ormanı tertemiz bulurlarmış.

Günlerden bir gün ayının bir yavrusu olmuş. Yavrusuyla ilgilenmesi gereken ayı, düzlüğün temizliğini yapamamış.

Ormana gelenler yerlerin pisliğini görünce söylene söylene oturacak yer aramışlar. Bir sonraki gelişlerinde düzlüğü daha berbat bulmuşlar. Çöplerden oturacak yer kalmamış. Herkes, “Buraları kim kirletti?” diye başkasını suçluyormuş.

İnsanlardan bir kısmı çöplerin arasına oturmuş. Bir kısmı ise evlerine dönmeye karar vermiş. Bir kısmı da temizleyip oturalım di-yormuş. Fakat bu insanlardan bazıları, “Biz dinlenmeye geldik, iş yapmaya değil!” diye itiraz ediyormuş.

Büyükler konuşurken çocuklar ellerine bir poşet almış çöpleri toplamaya başlamışlar. Bütün çocukların çöp topladığını gören büyükler de onlara katılmış. Kısa zamanda her yer tertemiz olmuş. Sonra da eğlenip dinlenmişler.

Akşamüzeri insanlar evlerine dönmeye başlamışlar. Ayı, yavrusunun yeterince büyüdüğünü düşünerek düzlüğe getirmiş. Yavrusuna çöp toplatarak çevreyi temizlemeyi öğretecekti.

Ayı, herkesin düzlükten ayrıldığını sanıyormuş. Ancak henüz temizliği bitirmemiş, son kalan çöpleri toplayan bir çocukla karşılaşmış. Ayıyı gören çocuk çok korkmuş. Ayı, ona gülümseyerek iki yana başını sallamış. Çocuk da ayıya el sallayarak oradan ayrılmış. Her yer tertemizmiş.

O gün, anne ayı, yavrusuna çöp toplamayı öğretememiş. Fakat mutluluk içerisinde, temiz bir çevrenin ne kadar güzel olduğunu göstermiş.

Sema MARAŞLI
Bana Bir Masal Anlat
(Düzenlenmiştir.)

KÜÇÜK AĞAÇ

Parkta küçük bir ağaç var,
Gece yarısı gelmiş
Oturmuş yerine.

Yalnız küçük kuşlar tanıyor onu,
Anne gibi oturuyorlar
Sıcacık dizlerinde.

Güneş geç doğacak olsa,
Küçük ağaç,
Küçük saçlarından tutup getiriyor.

Bulutlar geçip gidecek olsa,
Uzatıyor kollarını
Önlerine geriyor.

Çocukların üstüne
Kim yağıdırıyor sanıyorsunuz,
Güzellik yağmurunu.

Parkta küçük bir ağaç var,
Biz uyurken geceleri
Hep bizi düşünüyor.

Hasan Lâtif SARIYÜCE
Çocuklara Şiirler

AYNADAN UTANAN KIZ

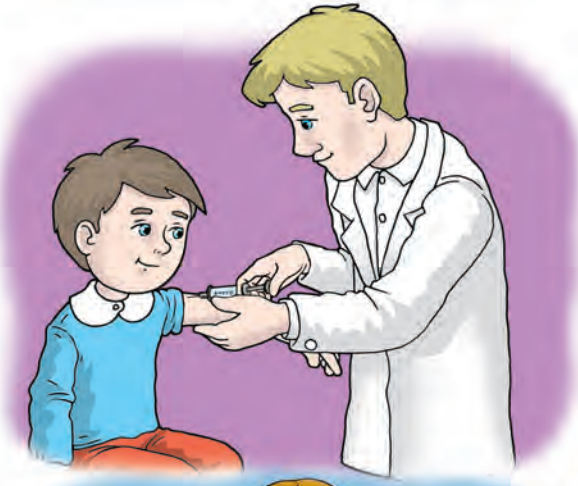
Bir gün Fatma, evlerinin arkasındaki meydanda oyuna daldı. Eli yüzü tozdan belirsiz hâle gelmişti. Korka korka eve gelerek zili çaldı. Kapıyı ninesi açtı. Fatma'yı süzerek:

— Kızım, bu hâlin ne? Bu gidişle bir gün hasta olacaksın, dedi.

Fatma içeriye girerken:

— İnsan soğuktan hasta olur. Ben üşümedim ki! Üstüm başım biraz tozlandı. O da beni hasta etmez ya, dedi.

Ninesi, onu aynanın karşısına götürdü. Fatma, aynada her yanı toz içinde kalmış bir kız gördü. Bu kirli kızın, kendisi olduğunu düşündü. Utancından yüzü kızardı.

Ninesi, Fatma'yı pencerenin önüne çağırdı. Oynadığı yeri göstererek:

— Kızım, bizim göremediğimiz kadar küçük canlılar buralarda yaşarlar. Bu canlılara mikrop denir. Bulaşıcı hastalık mikropları da tozlu ve kirli yerlerde barınırlar. Bunlar vücudumuza, yiyeceklerimize ve giyeceklerimize bulaşırlar. Bizi hasta ederler, dedi.

Fatma, ninesine dönerek:

— Acaba bu mikropları nasıl yok edebiliriz? Hastalıklardan nasıl korunabiliriz, diye sordu.

Ninesi, küçük kızın ilgisine sevinerek:

— Bunun için sık sık banyo yaparız. Açıkta satılan yiyecekleri almayız. Yiyeceklerimizi bol su ile yıkarız. Dengeli ve düzenli besleniriz. Yeterince uyuruz. Hava durumuna göre giyiniriz. Tırnaklarımız uzayınca hemen keseriz. El ve ayak temizliğimize özen gösteririz. Evimizin, çevremizin temizliğine dikkat ederek mikropların çevremize yayılmasını önleriz. Bulaşıcı hastalıklardan korunmak için aşı oluruz. Hasta kişilerden uzak durmaya, eşyalarını kullanmama-ya özen gösteririz, dedi.

Fatma, yaptığına pişman oldu. Ninesine:

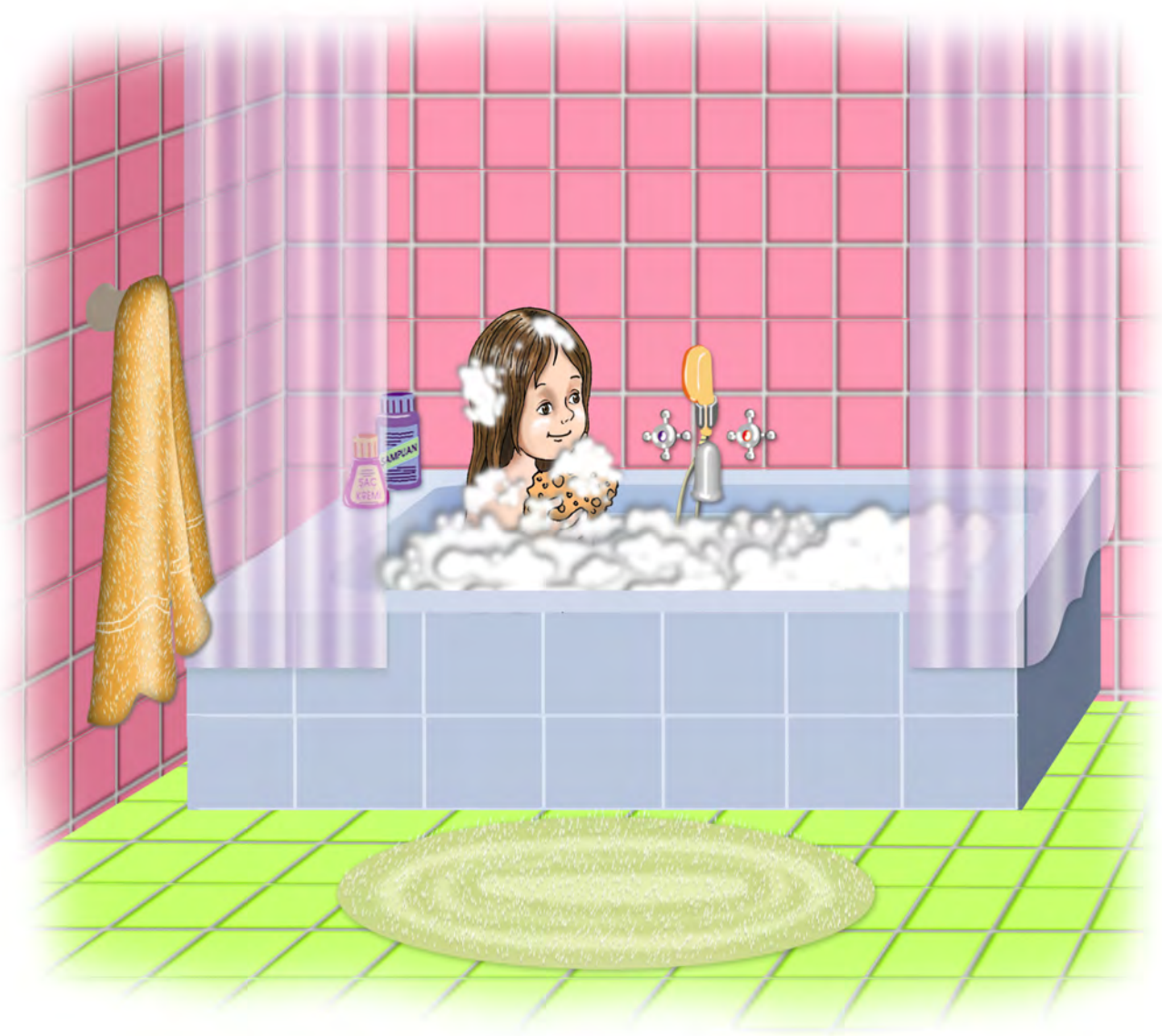
— Nineciğim, bir daha tozlu, kirli yerlerde oynamayacağım. Beni bağışla, dedi.

Ninesi gülümsedi:

— Bundan sonra uslu ve temiz olacağını kendin söyledin. Haydi bakalım, şimdi banyoya, dedi.

Fatma bir güzel yıkandı. Bir daha da ninesinin söylediklerini hiç unutmadı.

*Hüseyin YURTTAŞ
(Düzenlenmiştir.)*

UYKU

Uyku
Nerden bilir bütün gün
Koşup oynayıp yorulduğumu?
Daha değmeden başım yastığa
İndirir göz kapaklarımı usulca.
Ak bulut bir yorgan örtüp üstüme
Çeker götürür beni düşler ülkesine.
Uyku
Öyle garip bir öykü ki
Ne yeri ne zamanı belli
Ne başı ne de sonu.
Uyku
Öyle sevecen bir hırsız ki
Gün ıştır ışmaz
Alır götürür tüm yorgunluğumu.

Ayla ÇINAROĞLU
Şiir Gemisi

HASTANE

Gecenin bir yarısı acı acı öttü telefon. Oktay daha ilk çalışta açmak istedi ama içine bir korku düştü nedense. Kalkıp telefona gitmeye gönlü varmadı bir türlü. Ya bir kötü haber alırsa... Ya bir yakını hastalanmış, dahası ölmüşse... Bu korkularla büzüldü yatağında. Anne ve babasının da uyanmaması için dua etti. Bir süre telefonun sesi kesildi.

Sabah erkenden kapı vuruluyordu: Güm! Güm!..

Gözlerini korkuyla açtı, pantolonunu ayağına geçirip koştu, kapıyı araladı. Karşısında amcası duruyordu. Ama gülücükler vardı amcasının yüzünde.

Bunlar mutluluk gülücüklerine benziyordu.

— Hayırdır inşallah amcacığım. Bu saatte?

— Nur topu gibi bir kızım dünyaya geldi Oktay! Gece geç vakit sizi telefonla aradım ama uyandıramadım.

Birden hatırladı geceyi. Utancından kulaklarına kadar kızardı.

— Ben duydum ama kötü bir haberdir diye açmadım amcacığım. Korkumdan.

— Alacağın haber kötü olacaksa da çalınan bir telefonu açmalısın Oktay. Biri senden yardım isteyebilir ya da benim gibi sevinçli bir haber verebilir. Değil mi?

— Doğru. Hatalıyım.

Yeni gelen bebeğin sevinç ve mutluluğunu paylaştılar bir süre. Az sonra da tüm aile bir taksiye atlayıp hastanenin yolunu tuttular.

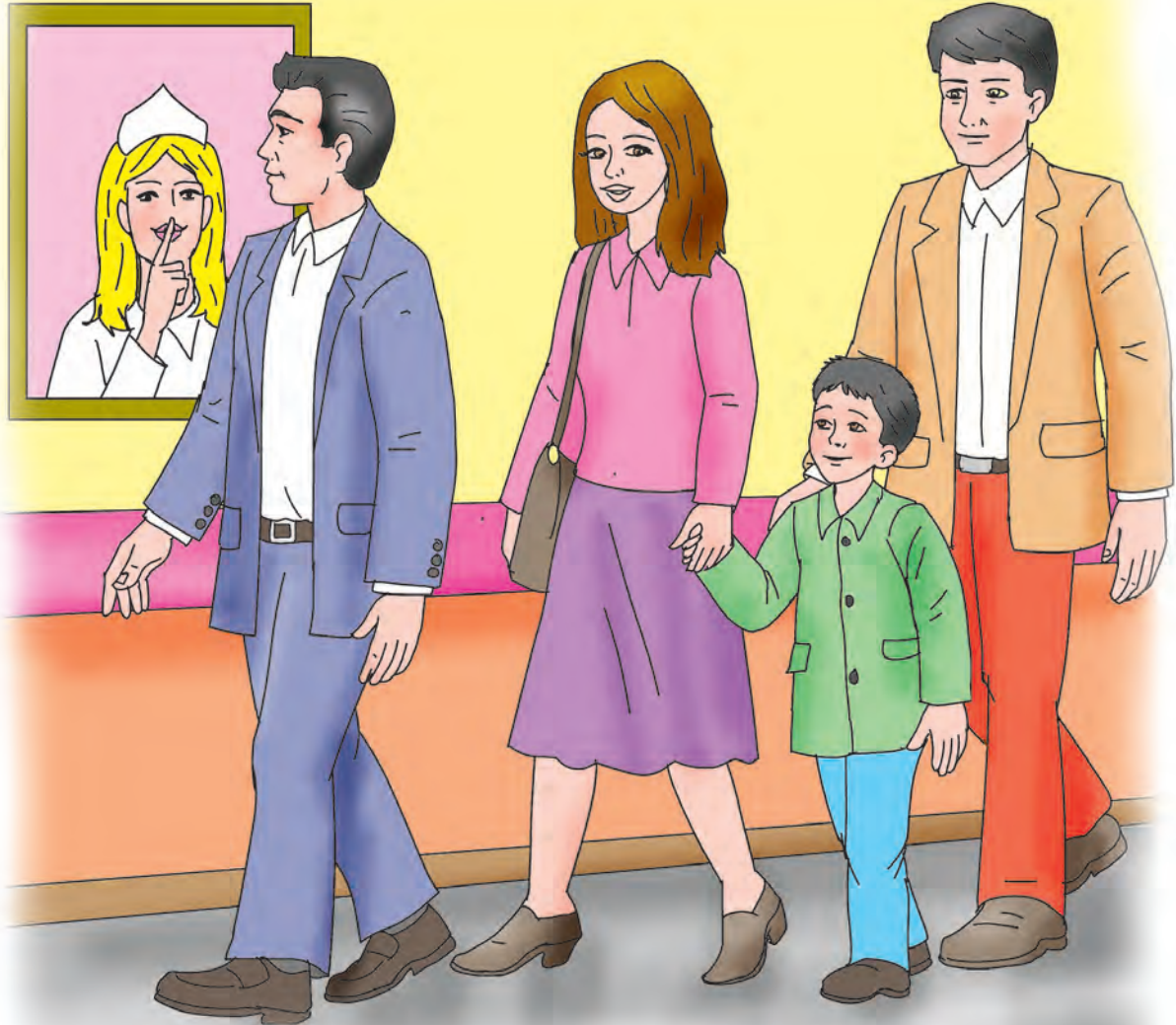
Hastanenin uzun koridorundaki duvarlara hep aynı resimler asılmıştı.

Beyaz kepli, beyaz önlüklü bir hemşire elini dudaklarına götürmüş “Sus” işareti yapıyordu. Bir anlam veremedi Oktay. Hastane denen yere ilk geliyordu çünkü.

— Neden her yerde bu resim var amca?

— Önce yavaş sesle konuş Oktay. Çünkü resimdeki hemşire bize susmamızı işaret ediyor. Hastalar rahatsız olmasın diye. Anladın mı şimdi?

— Anladım ya.

Yukarı katların birinde bir odaya girdiler. Birkaç karyolada yatan kadınlar arasında yengesini gördü Oktay. Yatağına uzanmış, kucağına da bebeğini almıştı. Birden heyecanla haykırdı:

— Yaşasın!..

Sesi duvarlarda yankılanmıştı. Herkesin kocaman gözlerle kendisine baktığını görünce biraz utandı. Başını öne eğdi, öylece kaldı.

Amcası eğilip fısıldadı kulağına.

— Şimdi o resimlerin gerekliliğini daha iyi anlayabildin sanırım.

Az sonra hastaneden çıkış yolunu tuttular. Yeniden geçiyorlardı geldikleri uzun koridorlardan. Birden ortalığı tiz haykırışlar kapladı. Küçük bir kız çocuğu oradan oraya koşuyor, kendisini yakalamak isteyen daha büyük bir erkek çocuğun elinden kurtulmak için çığlıklar atıyordu.

— Aaa, ne kadar ayıp! diye söylendi Oktay.

— Elbette ayıp. Ama bunlar çocuk Oktay. Onları aileleri hastane gibi özel bir yerde başıboş bırakmamalıydılar. Çocuklar yaptıklarının yanlış olduğunu bilemeyebilirler.

— Öyle amcacığım, diye fısıldadı Oktay.

Artık yürürken bile mümkün olsa ayaklarını yere değdirmeyecekti.

Attilâ DAMAR
Hikâye Sofrası

7. TEMA

DEĞERLERİMİZ

NASRETTİN HOCA
Çelik ÜNLÜ

1

HATIRLI MİSAFİR
hızl.: Yaşar NAR

2

BAYRAĞIM
Hasan Âli YÜCEL

3

**KELOĞLAN VE
SİHİRLİ TAS**
Erdal ÇAKICIOĞLU
(Serbest Okuma Metni)

4

ANADOLU'MUZ
Mehmet Faruk GÜRTUNCA
(Serbest Okuma Metni)

5

NASRETTİN HOCA

Ankara'dan Eskişehir'e doğru giderken Sivrihisar'a varmadan küçücük bir köy vardır. Küçük, sakin bir Anadolu köyü. Bilenler için burası çok şey ifade eder. Bu köy, fıkraları ile tanıdığımız Nasrettin Hoca'nın doğduğu Hortu köyüdür.

Nasrettin Hoca denilince çoğumuzun gözünde bir bilge kişi canlanır. O, bir zamanlar Hortu köyünü birbirine katan afacan çocuklardan biridir.

Abdullah Hoca ile Sıdika Hatun'un oğulları Nasrettin, tatlı ve güleç bir bebektir. İleride o da babası gibi imam olacaktır. Ailesi ve köy halkı böyle düşünmektedir. Nasrettin'in biraz büyüyünce çok zeki olduğu da ortaya çıkar. Haylazlıkları ile ortalığı karıştırmadığı, zekâsıyla insanları şaşırtmadığı gün yoktur.

Nasrettin yedi yaşında eğitimine başlar. Kısa zamanda öğretmeninin dikkatini çekmeyi başarır. Sorulara verdiği cevaplar, yaptığı esprilerle herkesi etkiler.

Babası, bu parlak zekâlı çocuğun daha iyi eğitim almasını istemektedir. Bu sırada bölgede kuraklık ve ardından da bir göç başlar. Abdullah Hoca da karısını ve oğlunu alarak Sivrihisar'a göç eder. Nasrettin, kısa sürede kendini Sivrihisar halkına sevdirebilir. **Ama** Nasrettin büyüyünce daha iyi eğitim almak ister. Bunun için de büyük şehre gitmesi gerekir. Nasrettin, anasının ve babasının iznini alarak Konya'ya gider.

Konya, o dönemde ünlü bilginlerin bulunduğu bir kenttir. Nasrettin burada eğitimine devam ettikten sonra kadı olur. Yargıçlara o günlerde kadı deniliyordu.

Bir gün Nasrettin Hoca'nın yanına iki adam getirirler. Adamlardan biri, diğeriini çekıştirerek derdini anlatır:

— Yolda giderken sırtındaki çuvalı düşürmüş olan bu adamı gördüm. Çuvalı tekrar sırtına alamıyordu. Yardım edersem bana ne vereceğini sorduğumda “Hiç!” dedi. Ben de çuvalı sırtına almasına yardım ettim. Sonra da paramı istedim vermedi. Şikâyetçiyim.

Hoca düşünür ve cevabını verir:

— Sen haklısın. Elbette söyleneni alacaksın. Yerdeki halıyı kaldır ve altında ne olduğunu bana söyle.

Adam halıyı kaldırır ve “Hiç!” der. Hoca'nın cevabı:

“O zaman o hiçi al ve git. Artık alacağın kalmadı.” olur.

Bir süre sonra Nasrettin kadılıktan sıkılır. Akşehir’den gelen imamlık teklifini kabul eder ve Akşehir’e gider. Akşehirililer, Hoca Nasrettin’i anlı şanlı bir düğünle evlendirirler.

İnsanlara daima aklın yolunu gösteren Hoca, 76 yaşında Akşehir’de ölür. Türbesinin dört yanı açık olmasına karşın, kapısında büyük bir kilit vardır.

Her yıl temmuz ayında Akşehir’de Nasrettin Hoca Şenlikleri yapılır. Hoca’yı temsil edenler göle maya çalar. Gülmece ve öykü yarışmaları yapılır.

Çelik ÜNLÜ
Bir dergi yazısıdır.
(Düzenlenmiştir.)

HATIRLI MİSAFİR

Çanakkale Savaşı'nda sahile yüzerek çıkan Fransız teğmen anlatıyor:

“Bir top mermisi cephaneliğimize isabet etti. Ardından bir mayına çarptık. Gemi, sancak tarafından yana yatarak hızla batıyordu. Arkadaşlarımızla kendimizi denize bıraktık. Kırk beş dakika sonra sahile vardık. Hava soğuktu, ıslanmıştık ve yorgunluktan bitkin düşmüştük. Daha doğrusu korkudan perişandık.

Bir süre sonra, sahilin az ilerisindeki tepelerin ve ağaçların arasından Türk askerleri görüldü. ‘İşimiz tamam.’ diye düşündüm. Önce hâlimize baktılar. Sonra ellerindeki silahları yanlarına bıraktılar. Kaputlarını çıkartıp bize doğru geldiler. İşaretle üzerimizdeki kollarımızı çıkarmamızı anlattılar. Kaputlarını giymemiz için bize verdiler. Kollarımızdan tutarak kaldırdılar. Yukarıya doğru yürümeye başladık. Hayret! Hepsi sanki ailemizden biri gibi davranıyorlardı.

Karargâha gelmiş olacaktık. Bir barakanın içine girdik. İçeride büyük bir soba vardı. Etrafına dizildik. Az sonra askerler ellerinde tabaklarla yanımıza geldiler. Çorba ve ekmek getirmişlerdi. Biraz sonra kuru çamaşırlar da getirdiler. Şaşkınlığımız devam ediyordu. Genç bir subay geldi. Adını not ettim: Hasan Galip. Bize, Fransızca ‘Geçmiş olsun. Sizler için savaş bitti. Şimdi misafirimizsiniz.’ dedi.

Genç teğmen, ‘Burada birkaç gün neyimiz varsa paylaşacağız. Ne yazık ki yiyecek çok şeyimiz yok. Üzülmemenizi rica ederim.’ dedi. Sonra gülerek ekledi: ‘Kader, bugün sizi esir durumuna düşürdü. Bir isteğiniz olursa nöbetçi onbaşıya söyleyiniz.’

Orada dört gün kaldık. Daha sonra Tekirdağ’a nakledildik. Esir değil sanki hatırlı misafirler gibiydik. Türklerin bu civanmertliğini hiç unutamadım.”

*Bir Salkım Üzüm
hzl. : Yaşar NAR
(Düzenlenmiştir.)*

BAYRAĞIM

Atalarım gökten yere
İndirmişler ay yıldızı,
Bir buluta sarmışlar ki
Rengi şafaktan kırmızı.

Onun ateş kırmızısı,
Ne gelincik ne de gülden,
Türk oğlunun öz kanıdır,
Ona bu al rengi veren.

Ay yıldızı, gökyüzünün
Ayla, yıldızından yüksek,
Türk'ün alın yazısıdır,
Türk'tür onu yükseltecek.

*Hasan Âli YÜCEL
Sizin İçin
(Kısaltılmıştır.)*

KELOĞLAN VE SİHİRLİ TAS

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir Keloğlan varmış. İhtiyar ve yoksul annesi, bu biricik oğlunu “Kel oğlum, keleş oğlum” diye severmiş.

Günlerden bir gün Keloğlan annesinden izin alıp balık tutmaya gitmiş. “Belki birkaç balık yakalar, anacığımınla pişirir, yeriz. Aç karnımızı doyururuz.” diye düşünüyormuş.

Irmağın kenarına gelip oltasını salmış. Öğleye doğru kocaman bir balık tutmuş. Pulları gümüş gibi parlak, gözleri cam gibi aydınlık, güzel mi güzel bir balıkmış bu...

Keloğlan balığın pullarını kazımış, karnını yarıp temizlemek istemiş. Bir de ne görsün! Balığın karnı içinde kocaman bir tas durmuyor mu? Keloğlan bir sevinmiş, bir sevinmiş ki sormayın. “Hem balığı götürürüm anama hem tası.” demiş.

Tası su ile doldurup balığı yıkamak istemiş. Birden inanılmayacak bir şey olmuş. Tastan boşalttığı sular altın olarak akıyormuş yere. Keloğlan çok şaşırmış. Birkaç kere denemiş, hep altın akıyormuş tastan. “Bu, sihirli bir tas galiba. Hemen anama haber vereyim.” demiş. Evlerine koşmuş.

Sihirli tasa küpler dolusu suyu doldurup doldurup boşaltmış. Suyu boşalan küplere de altınları biriktirmiş. Artık ülke hükümdarı bile onun yanında fakir sayılırmış...

Keloğlan günler sonra büyük bir saray yaptırıp oraya taşınmış. Kendisine hizmetçiler tutmuş. Sevdiği ve istediği her şeyi alıyor, en güzel yemekleri yiyormuş. Sonunda altınlarının çokluğu onu şımartmaya başlamış.

Gereksiz masraflara, lüzumsuz harcamalara girişmiş.

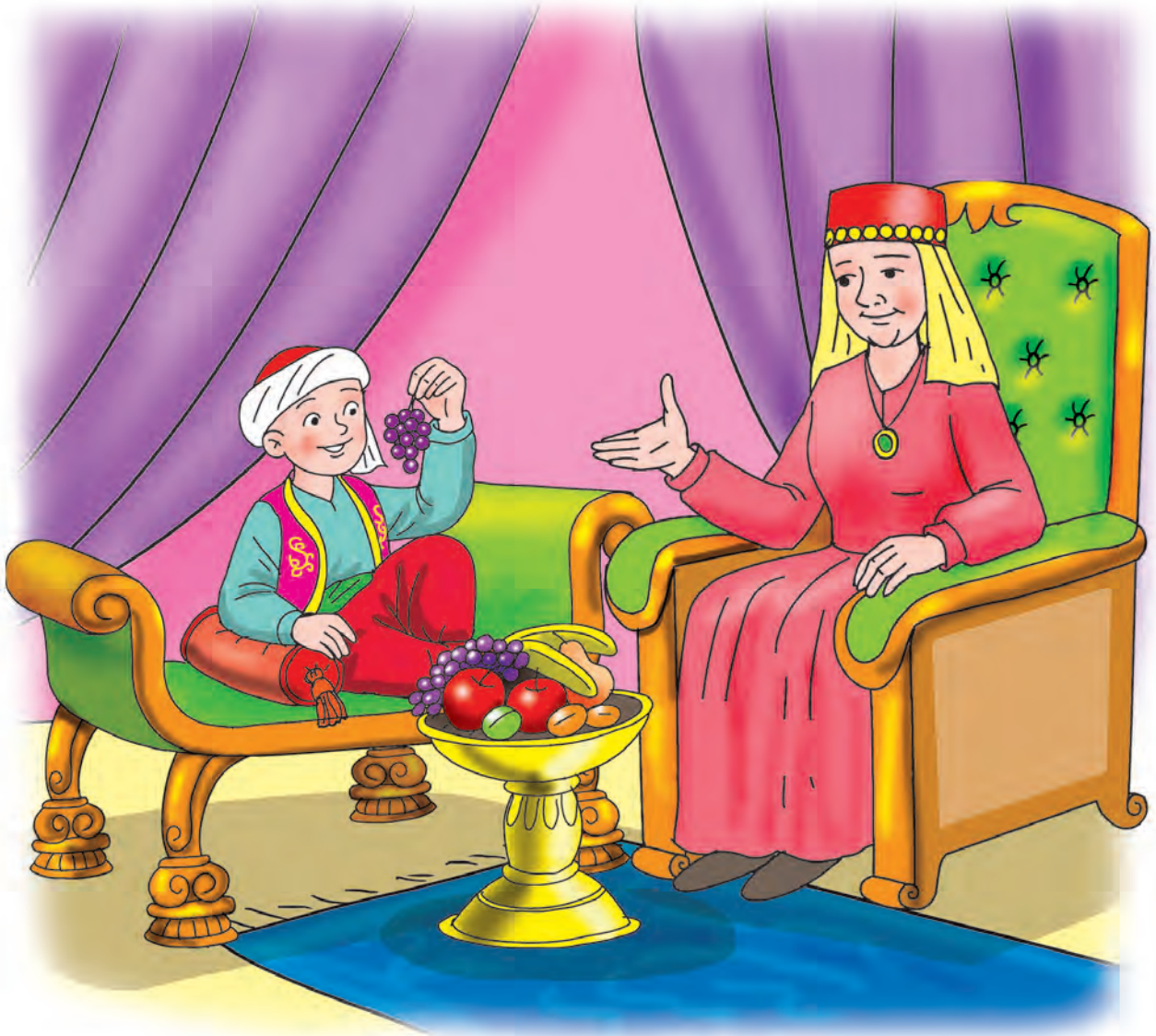
— Oğlum bu işin sonu kötü olabilir, diye öğüt vermeye çalışan anasını bile dinlememiş.

— Sihirli tas elimde, ne istersem yapabilirim, diyormuş.

Keloğlan'ın böyle kendini beğenmesi, şımartması ve hırsla kapılması, insanların ona duyduğu sevgiyi azaltmış.

Herkes:

— Eski hâli bundan daha iyiydi. Gözünü hırs bürüdü Keloğlan'ın, demeye başlamış.

Keloğlan bir gün daha çok altın elde etmek için, sihirli tasını eline alıp ırmağın kenarına gelmiş. “Suyu tükenecek değil ya, bir saray da buraya yaptırayım.” demiş. Gurur ve kibirle tasını suya daldırmış. Kıyıda biriken altınlar hırsını artırıyormuş. Daha hızlı, daha hızlı daldırmaya başlamış tası. Artık altınlardan başka bir şey düşünmüyormuş. Birden tas elinden kayıp suya düşmüş. Keloğlan onu tutmak için eğilince kendisi de ırmağa yuvarlanmış. Yüzme bilmediği için hızla akan ırmakta neredeyse boğulacaktı. Bin bir güçlükle kenara çıkmış. Kendisi suda çırpınıp dururken biriktirdiği altınları da hırsızlar çalıp götürmüşler.

Artık tası bulmanın da imkânı kalmadığından ağlaya ağlaya annesinin yanına dönmüş. Başına gelenleri anlatmış. Yaşlı kadın:

— Üzülme yavrum, demiş. Haydan gelen, huya gider. Zaten, sen o tası alnının teri, elinin emeği ile kazanmamıştın. Üstelik zenginlik seni iyice şımartmıştı. Böylesi daha iyi oldu. Hiç olmazsa kendini başkalarından üstün görme hastalığından kurtulursun.

Keloğlan bu sözlerle teselli bulmuş. Anasına hak vermiş.

O günden sonra da sihirli tası bir daha hiç anmamış.

Erdal ÇAKICIOĞLU

Masalçı Dede'den Masallar

(Düzenlenmiştir.)

SERBEST OKUMA METNİ

ANADOLU'MUZ

Sen ne güzel bulursun,
Gezsen Anadolu'yu.
Dertlerden kurtulursun,
Gezsen Anadolu'yu.

Billur ırmakları var,
Buzdan kaynakları var,
Ne hoş toprakları var,
Gezsen Anadolu'yu.

Kırlarında koştur at,
At ruhunu, savur at,
Ruhunda açar kanat,
Gezsen Anadolu'yu.

Dağdan serin yel eser,
Soğuk suları kevser,
Güzelliği şaheser;
Gezsen Anadolu'yu.

Orda bahar başkadır,
Kışlar yazlar başkadır.
Ah, bu diyar başkadır,
Gezsen Anadolu'yu.

*Mehmet Faruk GÜRTUNCA
En Güzel Çocuk Şiirleri*

8. TEMA GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE

1

BOZKIRIN TUZ DENİZİ
Serkan YILMAZ

2

AZİZ TÜRKİYE'M
Taner KARAHAN

3

ANADOLU
Mehmet ÖNDER

4

VAN
İzlen ŞEN
(Serbest Okuma Metni)

5

TAHTA AT
Ahmet UYSAL
(Serbest Okuma Metni)

BOZKIRIN TUZ DENİZİ

Sabah erkendi. Dürbünler, kitaplar, kuş gözlemcileri her şey ve herkes hazır. Bizi bekleyen otobüse binip hareket ettik. Sağımızda, solumuzda tepeler diziliyordu. Hepsini birer birer çıktık ve indik. Son bir tepeye daha tırmandığımızda otobüs yavaşlayıp durdu. Ön camdan bakınca onu gördüm. **Palas Gölü, ilerimizde bembeyaz bir örtü gibi uzanıyordu.**

Palas Gölü, Kayseri kent merkezinin 40 kilometre kuzeydoğusunda yer alır. **Kayserililer, bir tuz gölü olan Palas'a "Tuzla" veya "Tuz Gölü" derler.** Ancak birçok kişi bu sulak alanı bir kez bile görmemiştir. Göl, insanoğlunun olumsuz etkilerinden belki de bu sayede kurtulmuştur. Oysa gölün tuzu, binlerce yılın ürünüdür.

Göl, Palas Ovası'nda yer alıyor. Gölün çevresinde çukurluk alanlar, sazlıklar, otlaklar ve kayalıklar var. Burada iki yüzden fazla kuş türü yaşıyor. Bu göl çok sayıda bitki ve hayvan türüne yaşama ortamı sunuyor. Gölün çevresindeki topraklarda hem tarım hem de hayvancılık yapılıyor. Şeker pancarı, buğday, ayçiçeği ve mısır gibi birçok ürün yetiştiriliyor. Ayrıca göl, çevredeki pek çok yörük ailesinin bereket kaynağı. Yörük çobanları, koyunlarını yaz döneminde burada otlatıyor.

Yöre halkı geçimini, tarım ve hayvancılık yaparak sağlıyor. Halkın diğer bir geçim kaynağı ise gölden çıkan tuz. Yenilebilecek kalitedeki tuz, önceleri devlet tarafından çıkarılıyormuş. Sonra halk, kendisi için gölden tuz çıkarmaya başlamış. Hâlen göl tuzu, yöre halkı için çok önemli. Burada göl tuzu, insan hayatıyla bütünleşmiş. Hayatın, mânilerin ve türkülerin bir parçası olmuş.

Palas Gölü'nün tuzu gibi çamuru da önemli. Bilim adamları buradaki çamurun romatizma ve deri hastalıklarına iyi geldiğini yeni belirlemişler. Oysa yöre halkı, yüzlerce yıldır göle girip çamur banyosu yapıyor.

*Serkan YILMAZ
Bir dergi yazısıdır.
(Düzenlenmiştir.)*

AZİZ TÜRKİYE’M

Çukurova, Harran, Konya Ovası
Erzurum’un serin yayla havası
Sarp dağları kurdun kuşun yuvası
Cennet kadar güzel, aziz Türkiye’m.

Pamuğu, inciri sıcak yer ister
Gökyüzünde çeşit çeşit kuş öter
Her yerinde çok şifalı ot biter
Cennet kadar güzel, aziz Türkiye’m.

Bursa’da şeftali, İzmir’de tütün
Domaniç, Şemdinli, Vezirköprü’nün...
Ülkemin her yanı ayrılmaz bütün
Cennet kadar güzel, aziz Türkiye’m.

Antalya'da yağmur, Ardahan'da kar
Dicle, Fırat, Çoruh akar da akar
Bu toprak altında şehitler yatar
Cennet kadar güzel, aziz Türkiye'm.

Edirne, Bilecik, Yozgat, Kayseri
Tarih, sanat kokar Türk'ün eseri
Dünya'da en seçkin ülkemin yeri
Cennet kadar güzel, aziz Türkiye'm.

Taner KARAHAN
Çocuk Şiirleri Antolojisi
hızl: Faruk ÇİL
(Kısaltılmıştır.)

ANADOLU

Türk sultanlarından biri, asker toplayıp sefere çıkar. Hep birlikte dağ taş, dere tepe geçerler. Ağustos sıcığı dudaklarını çatlatır, damaklarını kurutur. Susuz kalan askerlerin mataraları ise boştur. Yolları, Kızılcahamam Ovası'na düşer. Mola verilir. Etrafta su ve gölgelik aramaya başlanır. Çaresizlik içinde beklenirken uzaktan, elinde ayran bakracıyla ak saçlı, ihtiyar bir ana görünür. Kadın yaklaşır:

— Yavrucuklarım, hoş geldiniz. Alın, ananızın ak sütü gibi helal olsun. İçin ayranımdan, der.

Bakracındaki ayranı buradaki taş oluğa doldurur. Askerler oluğa üşüşür, mataralarını doldururlar...

Yanık bağırların,
susuz mataraların
tek umudu, bu şef-
kat sembolü ihtiyar
anadadır.

— Doldur oğlum!

— Dolu ana...

— Doldurun yi-
ğitlerim!..

— Ana dolu...

İhtiyar ana “Dol-
dur!” dedikçe asker-
ler, “Ana dolu!” der-
ler. Buz gibi ayanla
bağırlarını serinletir-
ler. Bir bakraç ay-
ran, bir orduya ye-
ter de artar bile...

Böylece o günden sonra, bu kutsal topraklara “Anadolu” de-
yiverir herkes...

Kızılcahamam’dan biraz ileride, Taşlıca köyü vardır. Köydeki
oluğun yanı başındaki mezarın, bu anaya ait olduğuna inanılır. Da-
ha doğrusu bu mezar, bu toprakları kanıyla sulayan yiğitlerin anası,
Anadolu’nun sembolüdür.

Kısaca hikâye böyle söyler, gelem tarihçilere. Onlara göre
Anadolu adı, Anatos’dan gelmekte... Batı kaynaklarında bu ad,
Anatolia olarak geçer. Türkler Anatolia adını, Anadolu olarak Türk-
çeleştirmiş, bunu bir ananın kutsal şefkatine bağlamışlardır.

Mehmet ÖNDER
Şehirden Şehire Anadolu
(Düzenlenmiştir.)

VAN

Van'a gittiğimizde bir bahar günüydü. Van, bizi dünyanın en sodalı gölünün kıyısında alçak gönüllü bir kent olarak karşıladı. Van; Akdamar Adası, kahvaltısı, kalesi ve Van kedisi ile ünlü bir kent.

Beş bin yıllık bir geçmişe sahip olan kent, özellikle Urartular zamanında önem kazanmış. O zaman adı "Tuşba" olan kent 300 yıl Urartu Devleti'ne başkentlik yapmış. Günümüzde bu dönemden kalan yapıtların bazıları hâlâ sağlamdır. Örneğin Van Kalesi...

Van Kalesi'ndeki çivi yazıları, burçlar, surlar ve kalenin yanındaki Van Evi görülmeye değer kalıntılar. Ayrıca en güzel gün batımı manzaralarından birini mi izlemek istiyorsunuz? O hâlde akşamüstü Van Kalesi'nde olmanızı öneririz.

Artos Dağı da Van'ın önemli bir doğal güzelliğidir. Artos Dağı'nın zirvesi hâlâ karlı ve bembeyaz. Gölü çevreleyen dağların eteklerindeki karlar erimiş. Akdamar'a adını veren sanki bu görüntü. Gölde bulunan dört adanın en görkemlisi, Akdamar Adası. Akdamar Kilisesi ise badem ağaçlarıyla süslü adanın en görkemli yapısı. **Doğrusu** adanın kendisi gibi manzarası da eşsiz. Tomurcuklu dalların arasından masmavi göle bakınca gözleriniz gölü çevreleyen dağlarla buluşuyor.

Bir de bu kentte yeni güne kahvaltı salonunda güzel bir Van kahvaltısı ile başlamak gerek. Otlu peynir, sıcak çörek içi, tandır ekmeği, Van cacığı, kaymak ve bal... **Başka bir deyişle**, işte eşsiz güzel bir kahvaltı.

Kahvaltıdan sonra Van'ın renkli çarşılarını dolaştık. Desen desen ve rengârenk şallarla neşelendik. Seçtiğimiz tahta ev eşyalarının evimizde nasıl duracağını düşledik.

Bu kısa Van ziyaretinde kentin temiz havasını doyasıya içimize çektik. Ama yeterince uzun kalamadık. Hava alanına giderken Vanlıların “Pişik” dedikleri Van kedisi heykeli, bizleri “Yine gelin.” der gibi uğurladı.

İzlen ŞEN
Bütün Dünya dergisi
(Düzenlenmiştir.)

TAHTA AT

Temmuz sıcakları başladı. Yazlıkçılar deniz evlerine geldi. Evleri olmayanlar pansiyonlara, otellere yerleşti. Bazı evler de pansiyona çevrildi.

Çıtırcık'ın annesi, evlerinin iki odasına yeni bir düzen verdi. Her odaya ikişer yatak koydu. Bir kartona yazdığı duyuruyu pencere camına yapıştırdı: "EŞYALI KİRALIK ODALAR"

Kiralık oda arayan bir çift, iki odayı birden tuttu. Odaların birinde kendileri, ötekinde de çocukları kalacaktı.

Çıtırcık, bana iki arkadaş geliyor, diye sevindi. Çocukların küçük olduklarını düşünüyordu. Gelenleri görünce düş kırıklığına uğradı. Kız lise öğrencisiydi. Oğlan üniversite okuyordu.

Kızın adı Pelin, oğlanın adı Deniz'di.

Çıtırcık, kendinden büyüklere hep saygı duyardı. Gençlere de saygılı davrandı. Sık sık istekleri olup olmadığını sordu. Onlar da Çıtırcık'ı sevdiler. Nereye gitseler, Çıtırcık'ı da yanlarına almak istediler.

Gençler, önce yakın çevre gezileri düzenlediler. Sonra uzak yerlere gitmek için araştırmalar yaptılar. Truva, Gökçeada, Gelibolu gezisi yapmaya karar verildi. Deniz, Pelin, Çıtırcık üçü birlikte gideceklerdi.

Gerekli eşyalar, yiyecekler, ilk yardım araçları, mini çadırlar sırt çantalarına konuldu.

Üç gezgin, ana yola çıkarak kendilerini alacak bir araba beklemeye başladılar. Önlerinde son model bir araba durdu. Sürücü, güler yüzlü, tombulca bir kadındı:

— Yolculuk nereye çocuklar, diye sordu:

Pelin:

— Truva'ya, dedi.

— O! Çok güzel çocuklar, ben de oraya gidiyorum.

Sırt çantalarını bagaja koydular. Arabanın arka koltuğuna sıkıştılar. Çünkü ön koltuğa, sürücünün minik köpeği oturmuştu.

Sürücü, Uludağ Üniversitesinde öğretim üyesiydi. Troya kalıntıları üstüne bir makale yazıyordu. Bu yüzden oraya gidiyordu. Truva'ya o, Troya diyordu. Çıtırıcık, iki sözcüğün aynı anlama geldiğini öğrendi.

Deniz:

— Biz de tahta At'ı göreceğiz, dedi. Onun önünde fotoğraf çektirmek istiyoruz.

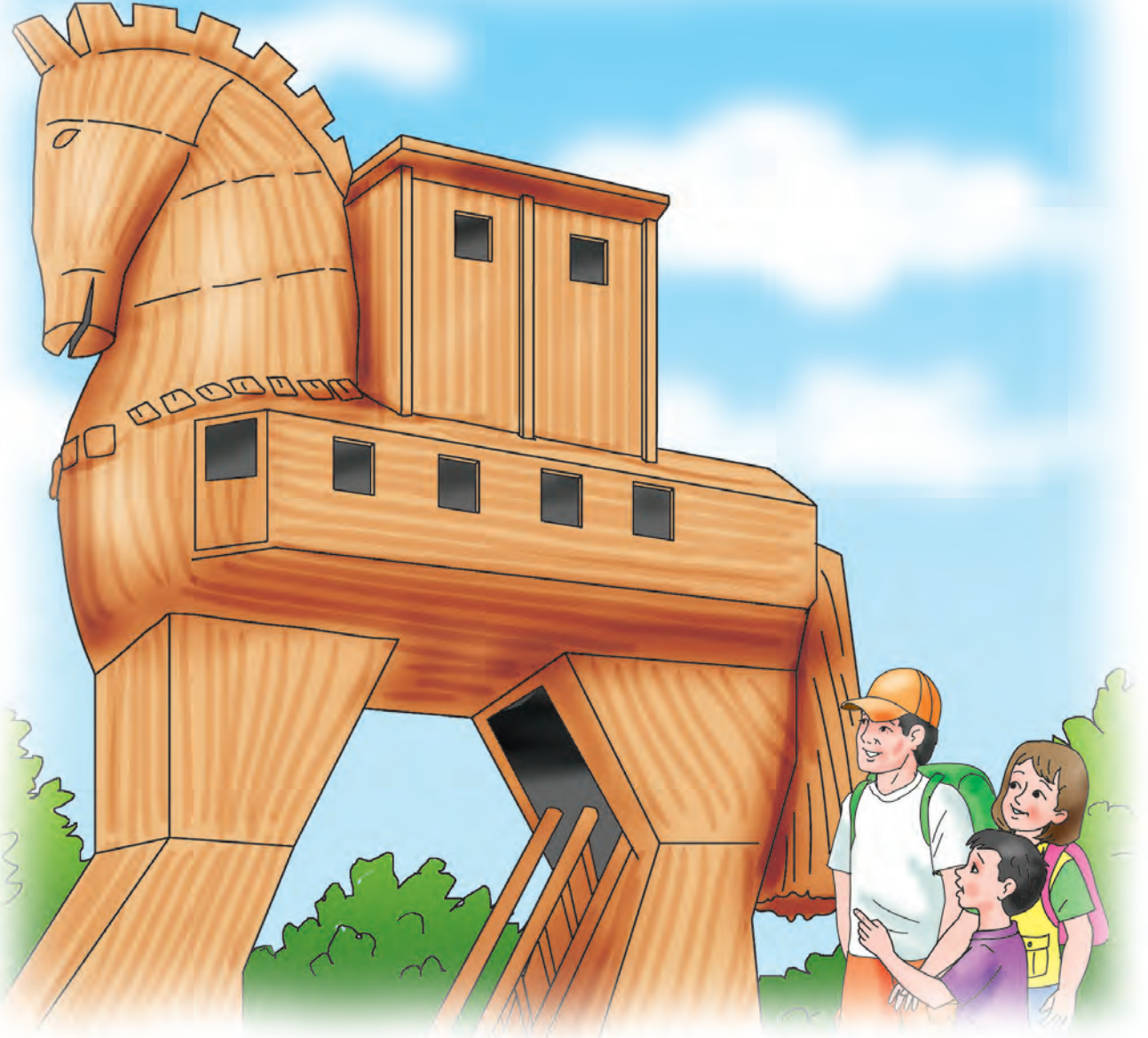
Çanakkale'ye otuz kilometre kalmıştı. Toprak yoldan sola döndüler. Tahminen beş kilometre gittiler.

İşte Truva'nın ünlü tahta atı oradaydı. Çıtırıcık merakla baktı. Tahta atın hangi amaçla yapıldığını biliyordu. Truva kentini kuşatanlar, savaşı kazanamayınca bir hileye başvurmuşlardı. Truvalılara, tahta bir at armağan ederek savaşa son verdiklerini söylemişlerdi. At çok büyük yapılmıştı. Atın geniş karnına, cesur savaşçılar saklanmıştı. Savaşın bitişine sevinen kentliler, o gece büyük bir şenlik yaptılar. Gece yarısından sonra tahta atın içinde saklananlar, dışarı çıktılar. Kale kapılarını ardına kadar açtılar. Düşmanlar hızla içeri girerek kenti ele geçirdiler.

Kent çoktan yok olmuştu. Şimdi, buralarda kazılar yapılıyor. Toprak altında kalan surlar, yapılar, ortaya çıkarılıyordu.

Bu kentin öyküsü, çok acıklı bir öyküydü.

Anadolu, pek çok uygarlık görmüştü. Tarih Dede, bunu uzun uzun anlatıyordu. Bu topraklarda Homeros Dede adında bir bilge yetişmişti. Daha sonra; Yunus Emre, Karacaoğlan, Nasrettin Hoca, Pir Sultan Abdal, Âşık Veysel gibi çok önemli insanlar yaşamıştı. Anadolu kültürü onlarla yoğrulmuştu.

Çıtırcık, dokuz yaşındaydı. Artık çocuk değildi o. Geçmiş yüzyılların anlamını çözecek kadar büyümüştü. Truva'nın tahta atı, önünde geniş bir ışıklı yol açmıştı. Bu yolda yürüyecekti.

Deniz'le Pelin, tahta atı gören bir alana iki çadır kurdular. Çadırlardan biri, Çıtırcık içindi.

Deniz:

— Çıtırcık, bir çadırdaki tek başına uyumak seni korkutmaz değil mi, diye sordu.

Çıtırcık:

— Çadır uykusu, güzel olur. Çadırdaki rüya görmek bile güzeldir, dedi.

Ahmet UYSAL
(Düzenlenmiştir.)

İLK ÖĞRETİM

TÜRKÇE

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILIŞI

1. Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin eş ve zıt (karşıt) anlamlılarını metni dinlerken yazınız.

Eş anlamlısı

ülke	:	
lider	:	
hediye	:	
sene	:	
değerli	:	

Zıt (Karşıt) Anlamlısı

dost	:	
galip	:	
sevinç	:	
barış	:	
az	:	

2. Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu metnin başlığı sizce ne olmalıydı?

.....

2. Meclis nerede açılmıştır?

.....

3. Meclisi kim açmıştır?

.....

5. TEMA

DÜNYA'MIZ VE UZAY

**KÜÇÜK BULUTUN
BAŞINDAN GEÇENLER**
Nurettin VÂLÂ

1

2

**YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ
TOPRAKLARI**
Aslı ZÜLÂL

MEVSİMLER
Behçet Kemal ÇAĞLAR

3

**DİNLEME
METNİ**

4

UZAYDA DÜNYA
Fiona WATT (Fiyona VAT)

Dünya'mız ve Uzay

TEMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

- Dünya'nın şekli çevrenizdeki nesnelerden hangilerine benzemektedir?
- Gökyüzü niçin insanlar için her dönemde merak konusu olmuştur?
- Yalnızca bir mevsimin görüldüğü yerde yaşıyor olsaydınız hayatınızda neler değişirdi?
- Dünya'dan başka gezegenlerde de hayat olsaydı hangisinde yaşamak isterdiniz? Niçin?

Yukarıdaki soruların yanıtlarını noktalı yerlere yazınız.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

KÜÇÜK BULUTUN BAŞINDAN GEÇENLER

1.

Etkinlik

Sizce bu metinde neler anlatılmaktadır? Tahminlerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Dinlediğiniz metinden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Küçük bulutu rüzgâr neden kaptı?

Çünkü,

2. Küçük bulut, gökyüzünde neden hareket edemedi?

Çünkü,

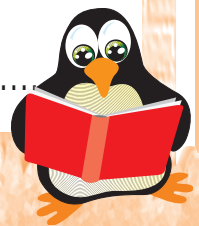
3. Küçük bulut neden birdenbire su damlacıklarına dönüştü?

Çünkü,

4. Su damlaları neden kendilerinden geçtiler?

Çünkü,

KÜÇÜK BULUTUN BAŞINDAN GEÇENLER

3.

Etkinlik

Aşağıdaki yönergeleri uygulayarak boşlukları tamamlayınız.

1. Okuduğunuz metnin başlığını 4. kutucuğun içine yazınız.

2. Okuduğunuz metnin başlığının kaç sözcükten oluştuğunu 2. kutucuğun içine yazınız.

3. Okuduğunuz metnin ikinci paragrafının kaç cümleden oluştuğunu 3. kutucuğun içine yazınız.

4. Okuduğunuz metinde kaç kez “küçük bulut” ifadesinin geçtiğini sayınız. Bulduğunuz sayıyı 1. kutucuğun içine yazınız.

5. 1, 2 ve 3. kutucukların içine yazdığınız sayıları alt alta toplayınız. Bulduğunuz sonucu, 5. kutucuğun içine yazınız.

2

.....

1

.....

3

.....

5

4

.....

.....

4.

Etkinlik

Metnin birinci sayfasındaki resmi inceleyiniz. Resimde neler gördüğünüzü, hangi renklerin kullanıldığını ve resmin, metnin hangi bölümünü anlattığını yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KÜÇÜK BULUTUN BAŞINDAN GEÇENLER

5. Etkinlik

Küçük bulutun başından geçen olayları, oluş sırasına göre yazınız.

6. Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerden anlamca birbirlerine yakın olanları eşleştiriniz.

terk etmek
dolaşmak
küçük
nihayet

dönmek
ufak
anne
ayrılmak
gezinmek
sonunda
irji

KÜÇÜK BULUTUN BAŞINDAN GEÇENLER

7.

Etkinlik

Annenizin ya da babanızın sözünü dinlemediğiniz için yaşadığınız bir sorunu yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.

Etkinlik

Aşağıdaki resimlerle sözcükleri eşleştiriniz.

şimşek

Ay

yıldız

bulut

Güneş

YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ TOPRAKLARI

1.

Etkinlik

Aşağıdaki iki resmi inceleyiniz. Benzer ve farklı yanlarını yazınız.

Benzer Yanları

.....

.....

.....

.....

Farklı Yanları

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Metni dinlerken çöllerin özelliklerini ve önemli bulduğunuz yerleri yazınız.

YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ TOPRAKLARI

3.

Etkinlik

Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

1. yönerge

Dinlediğiniz metinde anlamını bilmediğiniz kelimelerden 3 tanesini tablonun belirtilen bölümüne yazınız.

2. yönerge

Metni okurken 1. yönergeye yazdığınız kelimelere dikkat ediniz. Okunan metinden yararlanarak bu kelimelerin anlamlarını tahmin edip yazınız.

3. yönerge

1. yönergeye yazdığınız kelimelerin anlamlarını resimli sözlükten bulup yazınız.

1. yönerge	2. yönerge	3. yönerge
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

4.

Etkinlik

Aşağıdaki cümleleri metinden yararlanarak tamamlayınız.

1. Çöller, çok az alan kurak alanlardır.
2. Çöllerin üzerinde neredeyse hiç bulunmaz.
3.lar çöldeki su kaynaklarının yakınındaki küçük ama verimli bölgelendir.
4. Çölde etkisiyle yüzeyler aşınır.
5. Çöllerde çok az sayıda yaşar.

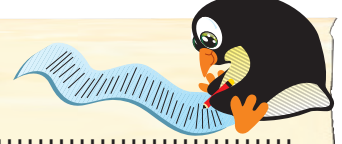

5.

Etkinlik

Bu metinden neler öğrendiğinizi maddeler hâlinde yazınız.

1. Çöllere çok az yağmur yağar.

6.

Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılmış kelimelerin zıt anlamlılarını kullanarak cümlelerin anlatımına yakın yeni cümleler yazınız.

• Çöller **az** yağış alan bölgelendir.

• Vahalar, **küçük** ama verimli bölgelendir.

• Çöl denince çoğumuzun aklına **sıcak** bölgeler gelir.

• Bazı çöller **gündüzleri** sıcak, **geceleri** soğuktur.

• Çöllerde **küçük** toprak parçaları ve kumlar sünüklenir.

• Çöllerdeki bitkiler çok **hızlı** çiçek açar ve tohumlarını dökerler.

YERYÜZÜNÜN GİZEMLİ TOPRAKLARI

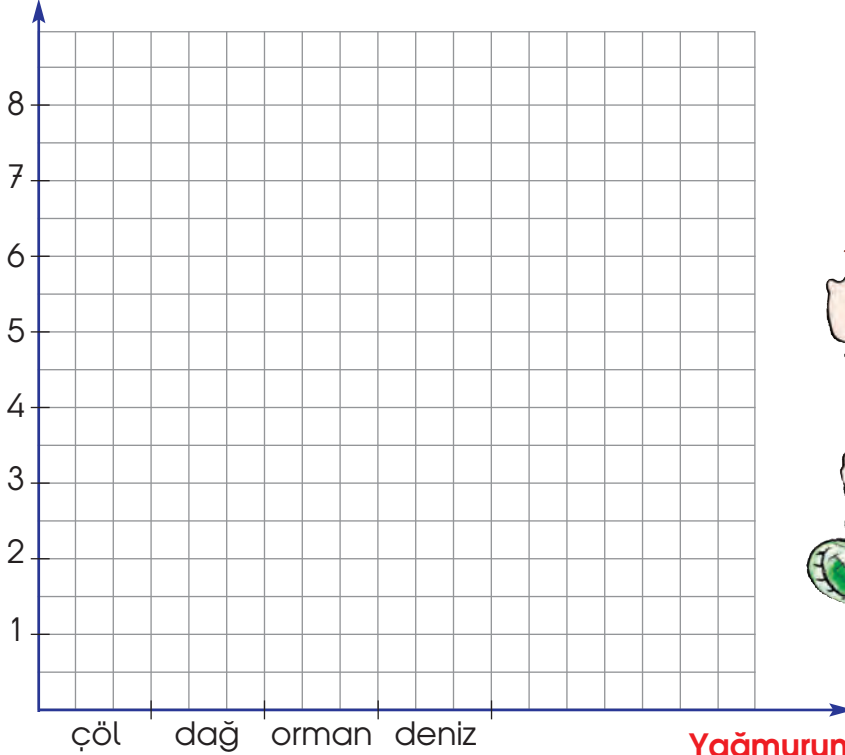
7.

Etkinlik

Aşağıdaki bilgileri kullanarak grafiği hazırlayınız.

- 2010 (iki bin on) yılında çöle 1 kez yağmur yağmıştır.
- 2010 (iki bin on) yılında dağa 4 kez yağmur yağmıştır.
- 2010 (iki bin on) yılında ormana 6 kez yağmur yağmıştır.
- 2010 (iki bin on) yılında denize 7 kez yağmur yağmıştır.

Kaç kez yağmur yağdı?

Yağmurun yağdığı yer

8.

Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin zıt anlamlılarıyla ilgili cümleler yazınız.

yavaş :
soğuk :
iyi :
az :

1.

Etkinlik

Aşağıdaki resimde hangi mevsim yaşanıyor? Çocuklar neler yapıyor ve neler hissediyor olabilirler? Yazınız.

2.

Etkinlik

Dinlediğiniz şiirle ilgili iki soru hazırlayınız.

Soru 1

Soru 2

3.

Etkinlik

Aşağıdaki ifadelerle hangi mevsimler anlatılmıştır? Yazınız.

Dallar çiçek açtı, açtı
Yeşil başak, altın oldu.
Yerde yaprak sarı, sarı
Dağlar, taşlar bembeyazdı.

.....

.....

.....

.....

4.

Etkinlik

Anlamını bilmediğiniz kelimelerden en az iki tanesinin içinde geçtiği cümleler yazınız.

•

•

5.

Etkinlik

Mevsimlerle ilgili başka hangi özellikleri biliyorsunuz? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

6.

Etkinlik

Mevsimler sizde hangi duyguları uyandırıyor? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

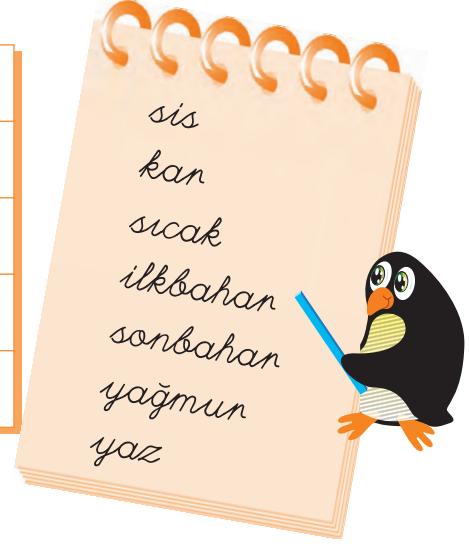
.....

7.

Etkinlik

Listede belirtilen kelimeleri bulmacadan bulup işaretleyiniz.

S	O	N	B	A	H	A	R	T	K
S	İ	S	L	A	T	K	A	L	A
İ	L	K	B	A	H	A	R	Y	R
L	Y	A	Ğ	M	U	R	Y	A	E
S	İ	C	A	K	Z	D	F	Z	D

8.

Etkinlik

Resimlerdeki ağaçlar arasındaki farkları bulup yazınız.

●

.....

●

.....

.....

.....

.....

.....

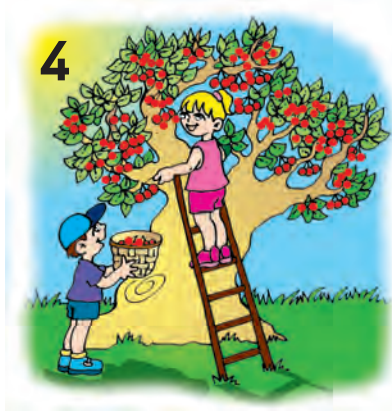
.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a single sheet of cream-colored paper with horizontal ruling lines. The paper has a slightly aged or textured appearance. It features multiple sets of three horizontal lines each, consisting of two solid outer lines and a dashed middle line, typical of primary school handwriting practice paper. There are approximately 10 such sets of lines across the page. The top edge of the paper is slightly irregular, suggesting it might be part of a bound notebook.

96

1.

Etkinlik

Metinde geçen uzayla ilgili terimleri metni dinlerken yazınız.

.....		
.....		

2.

Etkinlik

Anlamını bilmediğimiz kelimeleri ve bunların sözlükteki anlamlarını yazınız. Bunları bir cümle içinde kullanınız.

Kelime ve anlamı:

Cümlem:

Kelime ve anlamı:

Cümlem:

Kelime ve anlamı:

Cümlem:

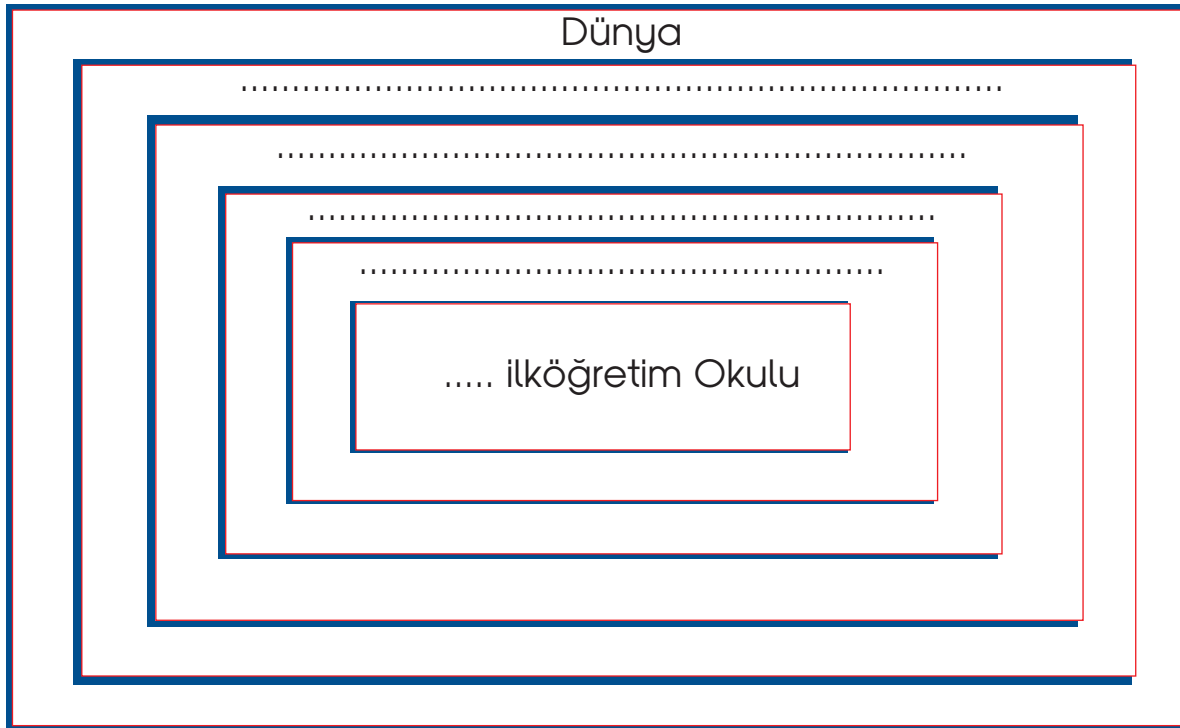
Kelime ve anlamı:

Cümlem:

3.

Etkinlik

Okulunuzla Dünya arasında birbirini kapsayan neler bulunur? Şemaya yazınız.

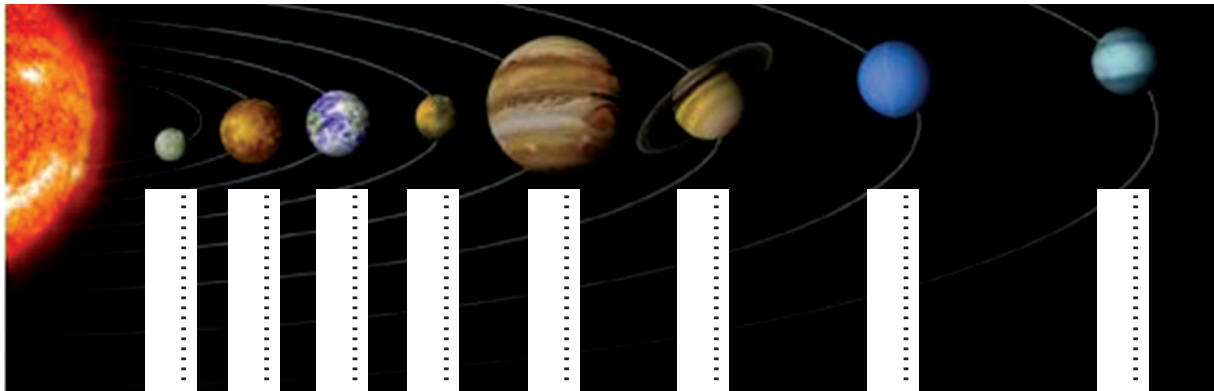
Etkinlik

Anlamını bilmediğiniz kelimelerden en az iki tanesinin içinde geçtiği cümleler yazınız.

[illegible]

Etkinlik

Güneş sistemindeki gezegenlerin adlarını uygun yerlere yazınız.

1. Bir bilim insanı olsaydınız hangi gök cismini incelemek isterdiniz? Neden? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Koyu yazılmış kelimelerden hangisi diğerlerinden farklıdır? İşaretleyiniz.

- A. Yarın **av** yasağı başlıyor.
- B. Dünkü **av** çok zordu.
- C. Bugün **avcı** üç tane ördek vurmuş.

3. Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Koyu yazılmış kelimelerden hangisi diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır? İşaretleyiniz.

- A. Ahmet sınıfta bir kalem **bulmuş**.
- B. Zavallı karınca kendini suda **bulmuş**.
- C. Oya'nın kaybolan kalemmini, Ahmet **bulmuş**.

4. Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Kelimeleri zıt anlamlılarıyla örnekteki gibi eşleştiriniz.

inmek

iyilik

uzak

üzüntü

iyimser

kötümser

uçmak

çıkma

sevinç

gelme

kötülük

yakın

TEMA SONU DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki grafik bir ayda Ankara, İstanbul ve İzmir'e kaç kez yağmur yağdığını göstermektedir. Grafiği inceleyiniz. 5 ve 6. soruları grafiğe göre cevaplayınız.

5. Yağmurun en çok yağdığı ilimiz hangisidir?

6. Üç ilimize toplam kaç kez yağmur yağmıştır?

7. Aşağıdaki cümleleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

çöller

güneş

Merkür

atmosfer

yağmur

- Dünya'mızın ısı ve ışık kaynağı'tir.
- yağmazsa Dünya'mız susuz kalır.
- Dünya'nın en kurak bölgeleri'dir.
- Güneş'e en yakın gezegen'dür.
- Bitki ve hayvanların yaşaması Dünya'mızın sayesinde.

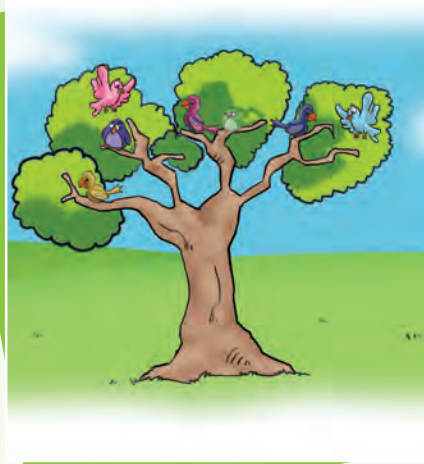
6. TEMA

SAĞLIK VE ÇEVRE

ÇEVRECİ AYI
Sema MARAŞLI

1

2

KÜÇÜK AĞAÇ
Hasan Lâtif SARIYÜCE

AYNADAN UTANAN KIZ
Hüseyin YURTTAŞ

3

**DİNLEME
METNİ**

4

ATATÜRK'TE AĞAÇ SEVGİSİ
Falih Rifkî ATAY

Sağlık ve Çevre

TEMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

- Çevre temizliğini sağlamakla görevli kurum hangisidir? Sizce bu kurumun tek başına başarılı olabilmesi mümkün müdür? Niçin?
- Sağlığınızı korumak için nelere dikkat ediyorsunuz?
- Evinizin ve çevrenizin güzel görünmesi için neler yapıyorsunuz?
- Hasta bir insanla sağlıklı bir insanın hayata bakışları arasındaki farklılıklar nelerdir?

Yukarıdaki soruların yanıtlarını noktalı yerlere yazınız.

[illegible]

1.

Etkinlik

İncelediğiniz resimlere göre metnin konusu ne olabilir? Tahminlerinizi yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.

Etkinlik

Metinle ilgili arkadaşlarınıza sormak için üç soru hazırlayınız.

1.	
2.	
3.	

3.

Etkinlik

Okuduğunuz metnin kahramanlarını ve metinde anlatılan olayı yazınız.

										
<table border="1"> <tr> <th>Metnin kahramanları</th> <th>Metinde anlatılan olay</th> </tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td></tr> <tr><td>.....</td><td>.....</td></tr> </table>	Metnin kahramanları	Metinde anlatılan olay								
Metnin kahramanları	Metinde anlatılan olay									
.....										
.....										
.....										
.....										

4.

Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerden hangileri hayal ürünü ifadesidir? İşaretleyiniz.

Günlerden bir gün ayının bir yavrusu olmuş.

Ayı, yavrusuna çöp toplatarak çevre temizliğini öğretecekti.

Herkes, “Buraları kim kirletti?” diye başkasını suçluyordu.

Ayı ona gülümseyerek başını iki yana sallamış.

İnsanların çöpleri yere atması ayıyı çok üzüyormuş.

5.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Olayın geçtiği yer neresidir?

.....

Okuduğunuz metnin konusu nedir?

.....

Okuduğunuz metnin ana düşüncesi nedir?

.....

Okuduğunuz metinden neler anladınız?

.....

Okuduğunuz metnin başlığı, metinde anlatılan olayları ifade ediyor mu?

.....

6. Etkinlik

Metinde anlatılan olayları oluş sırasına göre yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Etkinlik

Kelimelerle ekleri birleştirip yeni kelimeler türetiniz.

çevre → ci → çevreci
temiz → lik →
düz → lük →
çöp → çü →

8. Etkinlik

Metinde bahsedilen “Çevreci Ayı” hakkında neler düşünüyorsunuz? Ondan neler öğrendiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

9. Etkinlik

“Çevreci, temizlik, düzlük, çöplük” kelimeleriyle ilgili birer cümle kurunuz.

.....

.....

.....

.....

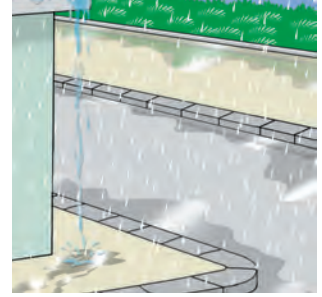
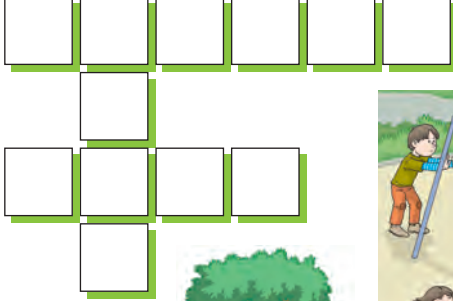

KÜÇÜK AĞAÇ

1.

Etkinlik

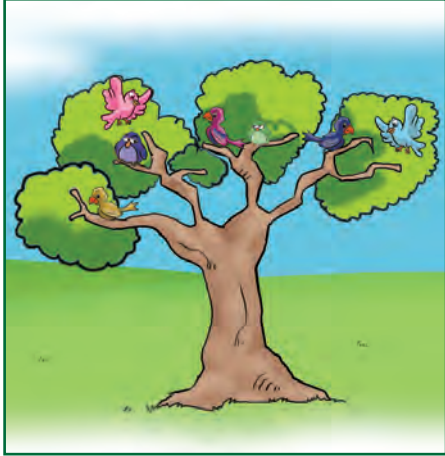
Resimlerden yararlanarak aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

2.

Etkinlik

Şiiri dinlerken ağacın hangi özelliklerinin insana benzetildiğini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.

Etkinlik

Şiirde geçen insan dışındaki varlıkların adlarını yazınız.

.....

.....

.....

4. Etkinlik

Aşağıda verilmiş olan yönergeleri uygulayınız.

Metinde anlamlarını bilmediğiniz kelimeleri aşağıdaki boşluklara yazınız.	Bu kelimelerin anlamlarını kelimenin geçtiği cümleden ve metnin resimlerinden yararlanarak tahmin ediniz.
.....	
.....	
.....	
.....	

5. Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Okuduğunuz metnin başlığı nedir?

.....

Okuduğunuz metinde anlatılan olay, hangi mevsimde geçmektedir?

.....

Okuduğunuz metnin kahramanları kimlerdir?

.....

.....

Okuduğunuz metnin konusu nedir?

.....

.....

Okuduğunuz metnin ana duygusu nedir?

.....

.....

KÜÇÜK AĞAÇ

6.

Etkinlik

Şiirin içeriğini beğenip beğenmediğinizi nedenleriyle yazınız.

.....

.....

7.

Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerle ekleri birleştiriniz. Kelimelerde veya eklerde nasıl bir değişiklik olduğunu yazınız.

Kelime	Ek	Oluşan kelime	Meydana gelen değişiklik
park	-da		
sıcak	-cık		
yoğurt	-u		
pirinç	-ci		
dolap	-ı		

8.

Etkinlik

Soldaki kutuya fotoğrafınızı yapıştırınız. Sağdakine ise konuşma, yazma ve görsel sunu amacınızı uygun ifadelerle yazınız.

Fotoğrafınız

Belirlediğim konularda konuşuyorum, yazıyorum ve görsel sunu yapıyorum.

Niçin

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Etkinlik

Aşağıda verilen unsurlardan istediklerinizi kullanarak bir hikâye yazınız.

Yer	Zaman	Kahramanlar	Olay
- Orman - Park - Köy	- Kış - Yaz	- Ormandaki hayvanlar - Köylüler - Çocuklar	- Sel baskını - Ağaç dikme kampanyası - Yangın

[illegible]

1.

Etkinlik

Okuduğunuz metinden önemli bulduğunuz bölümleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Resimlerin köşelerindeki kutulara olayların oluş sırasına uygun numaraları koyunuz.

3. Etkinlik

Aşağıdaki resimler metnin hangi cümleleriyle ilgilidir? Cümleleri resimlerin altlarına yazınız.

.....
.....

4. Etkinlik

Anlamını yeni öğrendiğiniz kelimelerin içinde geçtiği bir paragraf yazınız.

.....
.....
.....
.....

5. Etkinlik

Listeden uygun kelimeleri seçerek cümlelerin boşluklarını doldurunuz.

Hastalanmamak için sık sık yap-
parız. Açıkta satılan alma-
yız. Dengeli ve düzenli Bu-
laşıcı hastalıklardan korunmak için olu-
ruz. Tınnaklarımız uzayınca hemen.....

yiyecekleri
besleniriz
keseriz
aşı
kirlı
banyo
dişlerimizi

AYNADAN UTANAN KIZ

6.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

Fatma, eve niçin korkarak gelmiştir?

.....

Fatma, aynada kendisini görünce ne düşündü?

.....

İnsanların hasta olmasının sebepleri nelerdir?

.....

.....

Hastalıklardan korunmak için neler yapmalıyız?

.....

.....

.....

7.

Etkinlik

Aşağıdaki eş sesli kelimeleri cümlelerde kullanıldığı anlamdan farklı anlamda başka cümlelerde kullanınız.

Bir gün Fatma, evlerinin arkasındaki meydanda oyuna **daldı**.

.....

Üstüm **başım** biraz tozlandı.

.....

Bu kirli **kızın** kendisi olduğunu düşündü.

.....

Utancından **yüzü** kızardı.

.....

8. Etkinlik

Hastalanan bir arkadaşınıza geçmiş olsun dileklerinizi iletmek için bir kart yazınız.

[illegible]

9. Etkinlik

Aşağıdaki listede verilen sözcükleri bulmacanın üzerinde işaretleyiniz.

E	H	A	S	T	A	N	E	O	D
H	J	O	P	S	V	N	J	S	O
M	G	K	I	A	Ş	K	I	A	K
İ	H	E	M	Ş	İ	R	E	Ğ	T
K	E	İ	T	I	P	F	Ş	L	O
R	T	L	Ü	C	İ	Ö	Ğ	I	R
O	S	A	I	H	K	L	R	K	M
P	B	Ç	M	U	A	Y	E	N	E
T	B	N	Ş	T	Ç	E	Z	K	Ö
V	H	A	S	T	A	L	I	K	Ç
R	T	C	N	I	Ö	R	D	I	K
E	C	Z	A	N	E	A	F	J	K

- ~~hastane~~
- ~~aşı~~
- hemşire
- doktor
- ilaç
- muayene
- eczane
- mikrop
- sağlık
- hastalık

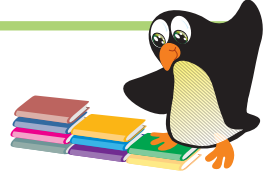
ATATÜRK'TE AĞAÇ SEVGİSİ

1.

Etkinlik

Aşağıdaki sorularla ilgili tahminlerinizi yazınız.

1. Atatürk, şoförüne neden "Dur!" demiş olabilir?

2. Sizce bu metnin geriye kalan kısmında neler olacak?

2.

Etkinlik

Dinlediğiniz metinde, Atatürk'ün hangi özelliklerinden bahsedilmektedir? İşaretleyiniz.

- () Dikkatli oluşu
- () İnsan sevgisi
- () Ağaç sevgisi
- () Çocuk sevgisi

3.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Atatürk iğde ağacını göremeyince nasıl tepki vermiştir?
.....
- Dinlediğiniz metinde anlatılan olay nerede geçmektedir?
.....
- Atatürk çelimsiz iğde ağacını neden bu kadar önemsemektedir?
.....
- Atatürk'ün hangi davranışları doğayı sevdiğini gösterir?
.....

4. Etkinlik

Görsellerden yararlanarak Atatürk'ün doğa sevgisini anlatan bir hikâye yazınız.

[illegible]

5.

Etkinlik

İstediğiniz ağaçların bulunduğu bir orman resmi çiziniz.

Kişisel temizlikte, önce ellerimizin temizliğine dikkat etmeliyiz. Çünkü her işimizi, ellerimizle yapıyoruz. Ellermiz kirlili olursa dokunduğumuz her şeyi kirlleterek mikropların vücudumuza girmesine neden oluruz. Onun için yemekten önce ve yemekten sonra ellerimizi sabunlu suyla yıkamalıyız. Tuvaletten sonra yine ellerimizi sabunlu suyla yıkamalıyız. Haftada ortalama iki kez banyo yapmalıyız. Dişlerimizi günde en az iki kere, özellikle de yatmadan önce fırçalamalıyız.

Zehra KAYA
(Kısaltılmıştır.)

Aşağıdaki ilk iki soruyu metne göre yanıtlayınız.

1. Metne göre kişisel temizlikte en çok dikkat edilmesi gereken şey nedir?

- A) Ev temizliği
- B) Saç bakımı
- C) Diş temizliği

2. Aşağıdakilerden hangisi bu metinden çıkarılabilecek bir sonuç **değildir**?

- A) Haftada ortalama iki kez banyo yapmalıyız.
- B) Haftada en az iki defa dişlerimizi fırçalamalıyız.
- C) Yemekten önce ve sonra ellerimizi yıkamalıyız.

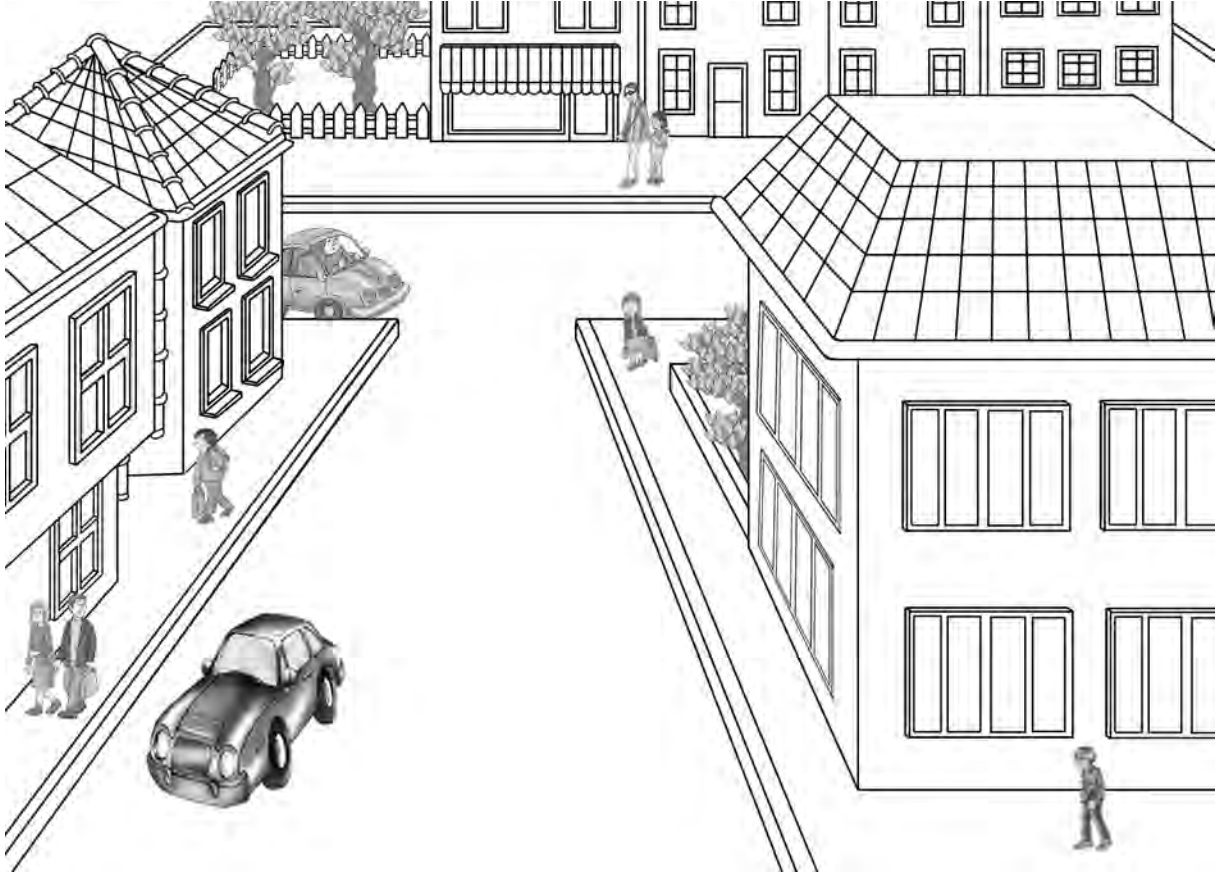
3. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- (.....) Gelişmiş toplumlar çevre temizliğine önem verirler.
- (.....) Sadece meyve veren ağaçlardan yararlanılır.
- (.....) Atatürk, doğayı çok sever, onu korurdu.
- (.....) Bulaşıcı hastalıklardan korunmak için aşı olmalıyız.
- (.....) Sağlıklı beslenmek için sadece süt içmeliyiz.

TEMA SONU DEĞERLENDİRME

4. Aşağıdaki koyu yazılmış sözcükleri örnekteki gibi eşleştiriniz.

çelimsiz	kara	zayıf
hızlı	çabuk	güçlü
tombul	yoksul	beyaz
fakir	şişman	kocaman
siyah		zengin
iri		yavaş

5. Yukarıdaki resmi uygun renkleri kullanarak boyayınız. Resimde gördüklerinizi yazarak anlatınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. TEMA

DEĞERLERİMİZ

NASRETTİN HOCA
Çelik ÜNLÜ

1

2

HATIRLI MİSAFİR
Hazırlayan : Yaşar NAR

BAYRAĞIM
Hasan Âli YÜCEL

3

**DİNLEME
METNİ**

4

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET
MECLİSİNİN AÇILIŞI**
Bu kitap için yazılmıştır.

TEMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

- Tarihimize ve kültürümüze yön veren Türk büyüklerinden hangilerini tanıyorsunuz?
- Nasrettin Hoca, Mimar Sinan ve Keloğlan hangi özellikleriyle milletimizin sevgisini kazanmışlardır?
- Bayram günlerini sizin için özel yapan nedir?
- Hangi davranışlar misafirperverlik örneği sayılabilir?
- Yurt dışından yurdumuzu görmeye gelen misafirlere nasıl davranmalıyız?

Yukarıdaki soruların yanıtlarını noktalı yerlere yazınız.

[illegible]

1.

Etkinlik

Resimlerde anlatılan “Nasrettin Hoca” fıkrasını yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

Yaramazlık yapan çocuklar için
kullanılan ifade

Akıllı kişi

Bilgili, üstün kimse

bilge

afacan

zeki

3.

Etkinlik

Haritadan yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Haritadan Konya ilini bulup işaretleyiniz.
- Konya'nın doğu, batı, kuzey ve güneyindeki illerin adlarını yazınız.

Doğusunda : Batısında :

Kuzeyinde : Güneyinde :

4.

Etkinlik

Metinde “Nasrettin Hoca” için hangi ifadeler kullanılıyor? Noktalı yerlere yazınız.

.....

.....

.....

.....

5.

Etkinlik

Okuduğunuz metni özetleyerek yazınız.

.....

.....

.....

.....

6.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Nasrettin Hoca denilince
çoğumuzun aklına **ne** gelir?

.....

.....

Nasrettin Hoca **nerede** doğ-
muş?

.....

.....

Nasrettin Hoca şenlikleri **ne**
zaman yapılır?

.....

.....

Nasrettin Hoca **nasıl** bir ço-
cukmuş?

.....

.....

Nasrettin Hoca ve ailesi **ni-
çin** Sivrihisar'a göç etmiş?

.....

.....

Nasrettin Hoca Şenlikleri'nde
kimler göle maya çalıyormuş?

.....

.....

7.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Nasrettin Hoca neden Akşehir'e gitmiş?

.....

Nasrettin Hoca neden kadılığı bırakmış?

.....

Nasrettin Hoca neden Konya'ya gitmiş?

.....

8.

Etkinlik

Nasrettin Hoca fıkralarından birini kısa oyuna çevirerek yazınız.

—
.....
—
.....
—
.....

9.

Etkinlik

Konuşma, yazma ve görsel sunu çalışmalarını hangi konularda yapacaksınız? Yazınız.

Konuşma Konum

.....

Yazma Konum

.....

Görsel Sunu Konum

.....

10.

Etkinlik

Arkadaşlarınızı Akşehir’de yapılacak şenliklere davet etmek için bir davetiye yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

11. Etkinlik

Cümledeki koyu yazılmış kelimelerden hangisinin anlamı ilk cümledekiyle aynıdır? Anlamı aynı olanları işaretleyiniz.

1. Hoca, çoğumuzun **gözünde** bilge bir kişidir.

a. ☐ Ali, öğretmenin **gözünde** bir numaradır.

b. ☐ Bilge'nin **gözünde** bir gözlük vardı.

2. Nasrettin **tatlı** bir bebektir.

a. ☐ Çayı **tatlı** içerim.

b. ☐ Çok **tatlı** bir çocuk.

3. Güneş gündüz **doğar**.

a. ☐ Bu hastanede her gün onlarca çocuk **doğar**.

b. ☐ Ay gece **doğar**.

4. Bu **sırada** bölgede kuraklık başladı.

a. ☐ Ali ile aynı **sırada** oturuyoruz.

b. ☐ Tam o **sırada** annem geldi.

5. Daha iyi eğitim almak için **yanıp tutuşuyordu**.

a. ☐ Yangında her yer **yanıp tutuşuyordu**.

b. ☐ Okula gitmek için **yanıp tutuşuyordu**.

6. Hoca kadılıktan **sıkıldı**.

a. ☐ Çamaşırlar yıkandıktan sonra **sıkıldı**.

b. ☐ Ayşe bu oyundan da **sıkıldı**.

HATIRLI MİSAFİR

1.

Etkinlik

Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını kullanarak sloganlar yazınız.

Çanakkale Savaşı

esir

Türk askeri

2.

Etkinlik

“Hatırlı Misafir” başlığı, metinde anlatılanlarla ilgili nasıl bir ipucu veriyor? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

3.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu metne farklı bir başlık öneriniz.

.....

2. Bu metnin yazılış nedeni ne olabilir?

.....

3. Metnin konusu nedir?

.....

4. Metinde en çok dikkatinizi çeken neydi?

.....

4.

Etkinlik

Anlamını bilmediğiniz kelimelerle ilgili aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

Anlamını bilmediğiniz kelimeleri metindeki sıralarına göre yazınız.

.....

Anlamını bilmediğiniz kelimeleri sözlükteki sıralarına göre yazınız.

.....

Resimli sözlükte en başta gelen kelimenin anlamını yazınız. Diğerlerini okuyunuz.

.....

Resimli sözlükte en sonda gelen kelimeyi bir cümle içinde kullanınız.

.....

5.

Etkinlik

Ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) öğelerini kullanarak aşağıdaki cevaplara uygun sorular yazınız.

1.

Türk askerleri, esirlere çorba ve ekmek ikram etmişler.

2.

Esirler karargâhta misafir edilmişler.

3.

Olay, Çanakkale Savaşı'nda gerçekleşmiş.

4.

Türk askerleri, esirlere çok iyi davranmışlar.

5.

Esirler, misafir gibi ağırlandırmayı beklemedikleri için şaşırmışlar.

6.

Genç teğmen esirlerle konuşmuş.

6. Etkinlik

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanları işaretleyiniz.

Olay, Çanakkale Savaşı sırasında yaşanmıştır. ☐

Esirler bir evde misafir edilmiştir. ☐

Türk teğmenin adı, Hasan Galip'tir. ☐

Esir düşenler, Fransız askerlerdir. ☐

Esirler, İstanbul'a gönderilmiştir. ☐

Türk askerleri, esirlere iyi davranmıştır. ☐

Geminin batmasının nedeni bir top mermisidir. ☐

Metinde, Türk konukseverliği anlatılmaktadır. ☐

7. Etkinlik

Aşağıdaki hece, kelime ve noktalama işaretlerini kullanarak anlamlı ve kurallı cümleler yazınız.

gün söylediler burada kalacağımızı dört Bize	Bu Hasan Galip mi olayı anlatıyor	Eyvah batıyor gemimiz	ellerinde silahları Askerler yere ki bıraktılar
.	?	!	.

Bize burada dört gün kalacağımızı söylediler.

.....

.....

.....

8.

Etkinlik

Misafirlığe giderken neler götürülebilir? Listeleyiniz.

-
-
-
-
-
-
-
-

9.

Etkinlik

Aşağıdaki grafik kimin kaç kişiyi misafir ettiğini göstermektedir. Grafiği inceleyerek soruları cevaplayınız.

Kişi	Misafir Sayısı
Ali	
Tarık	
Oya	
Hasan	
Her şekil 3 kişiyi göstermektedir.	

• Ali kaç kişiyi misafir etmiştir?

• En çok misafir ağırlayan kimdir?

• En az misafir ağırlayan kimdir?

• Ali, Tarık, Oya, Hasan toplam kaç misafir ağırlamıştır?

10. Etkinlik

Çanakkale Savaşları sırasında Türk askerinin gösterdiği kahramanlıkla ilgili bildiğiniz bir anıyı yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Etkinlik

Aşağıya Kurtuluş Savaşı'nda askerlerimizin kahramanlıklarını anlatan bir resim çiziniz.

A large, empty rectangular box with a thin purple border, intended for a drawing. It occupies most of the lower half of the page.

1.

Etkinlik

Aşağıdaki ülke bayraklarının benzer ve farklılıklarını yazınız.

1

Türkiye Cumhuriyeti

2

Pakistan

3

Tunus

4

Azərbaycan

Benzerlikler

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Farklılıklar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Aşağıdaki ifadelerin hangilerinde karşılaştırma yapılmıştır? Şiiri dinlerken işaretleyiniz.

☐

Bir buluta sarmışlar ki.

☐

Rengi şafaktan kırmızı.

☐

Gökyüzünün ayla yıldızından yüksek.

☐

Türk'ün alın yazısıdır.

3.

Etkinlik

Yönergelere göre istenenleri noktalı yerlere yazınız.

1. Okuduğunuz şiirin başlığını yazınız.

2. Okuduğunuz şiirin ikinci satırını yazınız.

3. Okuduğunuz şiirde kaç yerde "Türk" sözcüğü geçmektedir? Yazınız.

4. Okuduğunuz şiirin yazarının adını yazınız.

4.

Etkinlik

Anlamalarını bilmediğiniz kelimelerin anlamlarını sözlükten bularak yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

5.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Metindeki ifadelerden hangileri duygusal ifadedir? Yazınız.
.....
- Bayrağa al rengini veren nedir?
.....
- Bayrağın kırmızısı nelerden daha üstün görülmüştür?
.....
- "Bayrağı yükseltmek" ne anlama gelmektedir?
.....

6.

Etkinlik

Koyu yazılmış kelimelerin eş seslisi hangi cümlede kullanılmıştır?

1. Bu **ay** Ankara'ya gidecekler.

☐ a. Bu gece **ay** ne kadar güzel.

☐ b. Temmuz **ayını** çok severim.

2. Babam bana yeni kalem **aldı**.

☐ a. Annesi, Yağmur'a kazak **aldı**.

☐ b. Kardeşim yere düşen kalemi **aldı**.

3. Bayrağın rengi **gül**den daha kırmızıdır.

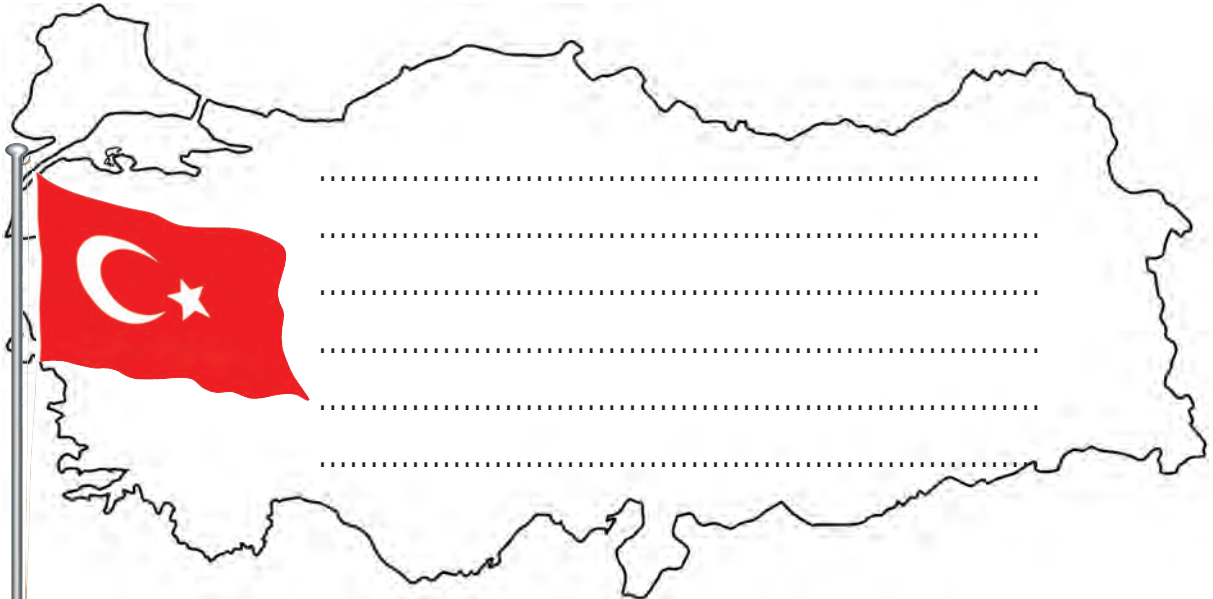
☐ a. İyi not aldığı duyunca **güldü**.

☐ b. Çiçeklerden en çok **gülü** severim.

7.

Etkinlik

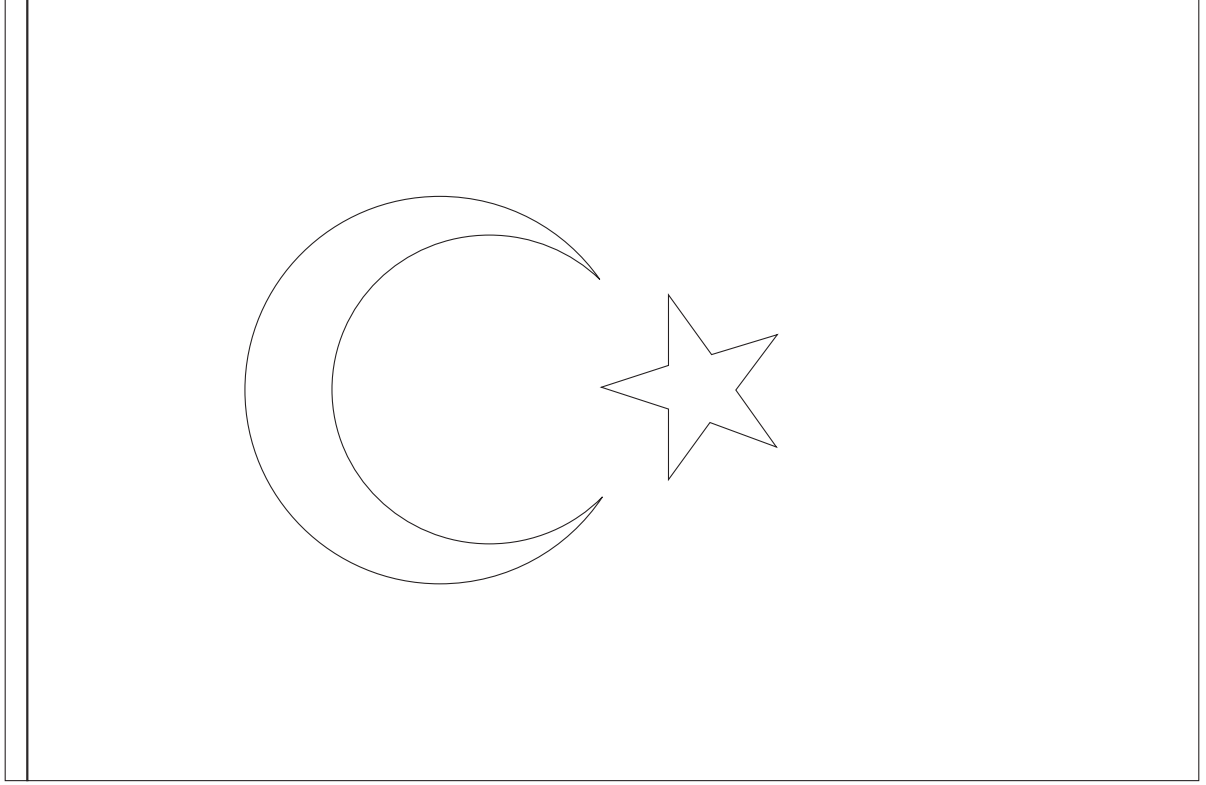
Bayrak ya da vatan konulu bir şiir yazınız.

8.

Etkinlik

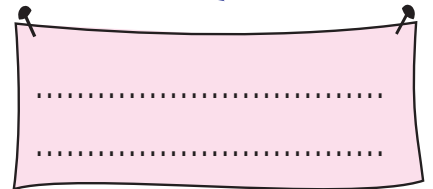
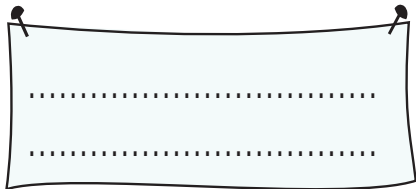
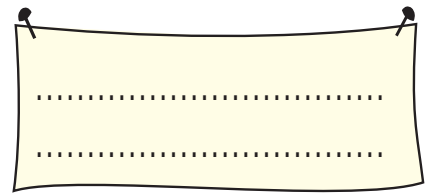
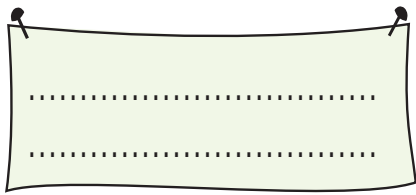
Bayrağımızı rengine uygun boyayınız.

9.

Etkinlik

Bayrağımızın sizin için çağrıştırdıklarını yazınız.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILIŞI

1.

Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin eş ve zıt (karşıt) anlamlılarını metni dinlerken yazınız.

Eş anlamlısı

ülke :

lider :

hediye :

sene :

değerli :

Zıt (Karşıt) Anlamlısı

dost :

galip :

sevinç :

barış :

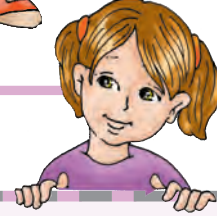
az :

2.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu metnin başlığı sizce ne olmalıydı?

.....

2. Meclis nerede açılmıştır?

.....

3. Meclisi kim açmıştır?

.....

4. Mustafa Kemal'i üzen olay neydi?

.....

5. Meclis ne zaman açılmıştır?

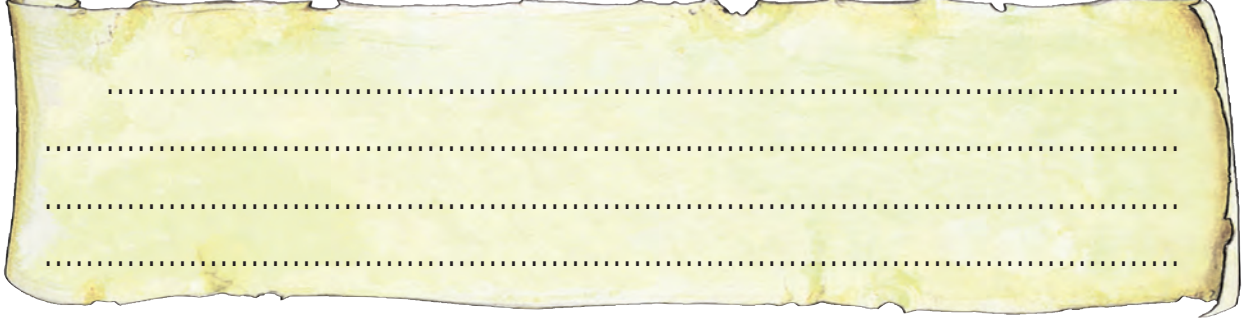
.....

3.

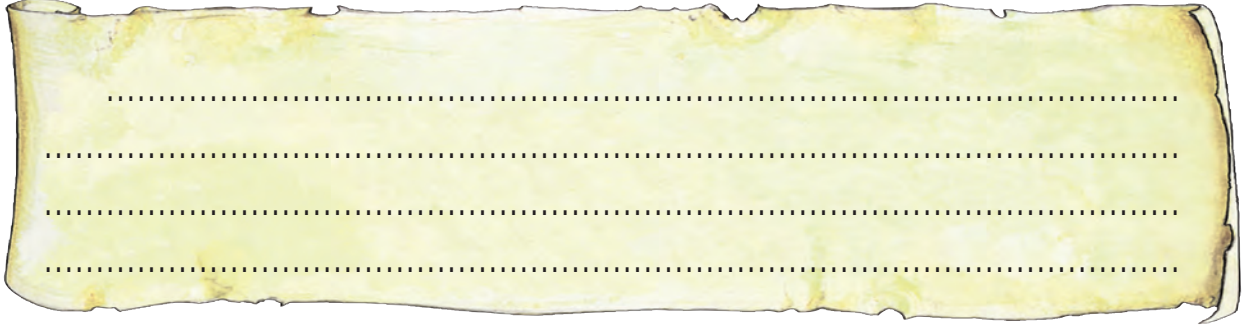
Etkinlik

Millî ve dinî bayramlarda yapılan etkinlikleri karşılaştırarak benzerlik ve farklılıklarını yazınız.

Benzerlikler:

Farklılıklar:

4.

Etkinlik

Millî bayramlarımızla kutlandıkları tarihleri eşleştiriniz.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Zafer Bayramı

Cumhuriyet Bayramı

Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı

ANNELER GÜNÜ

Ülkemizde, Anneler Günü ilk kez 1956 (bin dokuz yüz elli altı) yılında kutlandı. İlk kutlamaya Türk Kadınları Birliği öncülük etti. O yıl PTT idaresi, üzerinde Zübeyde Hanım resimleri olan pullar çıkardı. Yılın annesi ilk kez o yıl seçildi.

Anneler Günü, anne - evlat sevgisini canlandıran önemli bir gündür. Anneler Günü'nde annemize hediyeler, çiçekler sunmalı ve onların ellerini öpmeliyiz.

İsmail ONARLI
Belirli Günler ve Haftalar
(Kısaltılmıştır.)

Aşağıdaki ilk üç soruyu metne göre yanıtlayınız.

1. Anneler Günü ülkemizde ilk olarak ne zaman kutlanmıştır?
A) 1956 yılında
B) 1966 yılında
C) 1976 yılında
2. Anneler Günü'nün ülkemizde kutlanmasına kim öncülük etmiştir?
A) Türkiye Büyük Millet Meclisi
B) Zübeyde Hanım
C) Türk Kadınları Birliği
3. Aşağıdakilerden hangisi Anneler Günü'nde yapılan bir etkinlik **değildir**?
A) Annelerimize hediye almak
B) Annelerimizin elini öpmek
C) Evimizi ve okulumuzu süslemek

TEMA SONU DEĞERLENDİRME

4. Anneler Günü'nde yaptıklarınızı veya yapmayı düşündüklerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Aşağıdaki kelimeleri eş ve zıt anlamlılarıyla eşleştiriniz.

Eş Anlamısı	Kelime	Zıt Anlamısı
kara	hürriyet	siyah
iri	siyah	kuru
özgürlük	beyaz	beyaz
ak	ıslak	esaret
yaş	büyük	küçük

6. Aşağıdaki cümlelerdeki yay ayraçlara gelmesi gereken noktalama işaretlerini yazınız.

- Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda (.....)
- Ey Türk Gençliği (.....)
- Keloğlan(....)ın hayattaki tek dayanağı annesidir (.....)
- 23 Nisan(....)da sınıfımızı bayraklarla (...) balonlarla süsledik.

7. Aşağıdaki ifadelerden abartılı olanları işaretleyiniz.

(....) Nasrettin Hoca fıkralarını dinleyenler gülmekten ölürlər.

(....) Vatanımız ve bayrağımız için herşeyi yaparız.

(....) Evimize her gün binlerce misafir gelir.

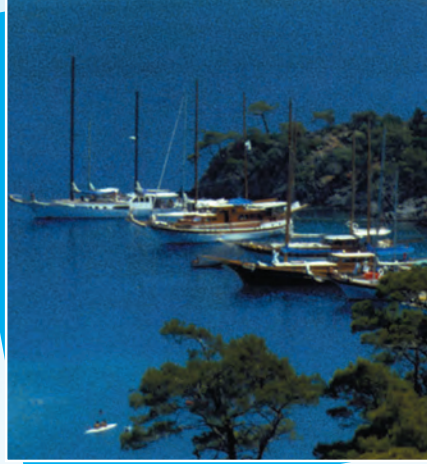
8.TEMA

GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE

BOZKIRIN TUZ DENİZİ
Serkan YILMAZ

1

2

AZİZ TÜRKİYE'M
Taner KARAHAH

ANADOLU
Mehmet ÖNDER

3

DİNLEME METNİ

4

YURT TÜRKÜSÜ
Vasfi Mahir KOCATÜRK

TEMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

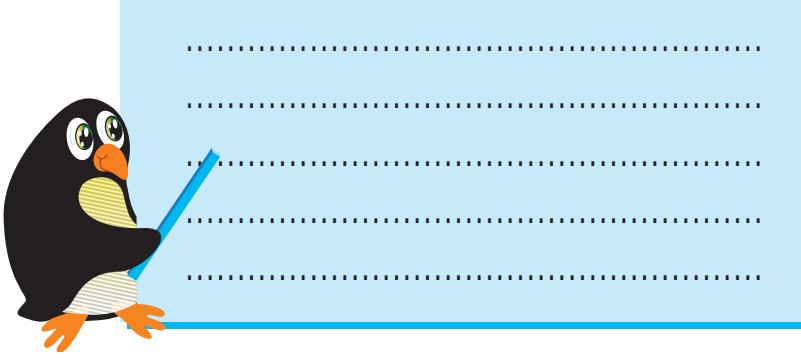
- “Kayısı, şeftali, üzüm ve armut” size hangi illerimizi çağrıştırıyor?
- Ülkemizi bizim için değerli ve güzel kılan özellikleri nelerdir?
- Yaşadığınız yörede hangi tarihî ve doğal güzellikler bulunmaktadır?
- Ülkemizde farklı mevsimlerin yaşanması bize neler kazandırmak-

Yukarıdaki soruların yanıtlarını noktalı yerlere yazınız.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

1. Etkinlik

Haritadan beş tane göl adı bulup yazınız.

2. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız.

tuz	:	
göl	:	
yörük	:	

3. Etkinlik

Palas Gölü'nün kıyısına gittiğinizde hangi sesleri duyabilirsiniz? Noktalı yerlere yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

4. Etkinlik

Metni okurken önemli olduğunu düşündüğünüz yerleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

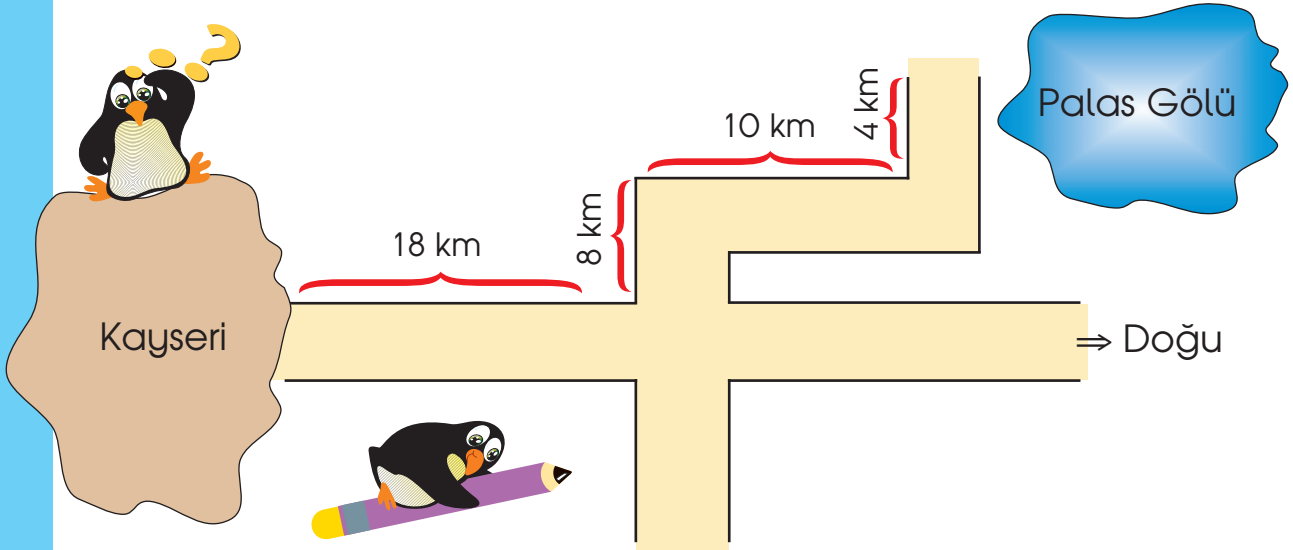
.....

.....

5. Etkinlik

Krokiyi inceleyip soruları cevaplayınız.

- Kayseri ile Palas Gölü arası kaç kilometredir?
-
- Palas Gölü, Kayseri'nin neresindedir?
-
- Kayseri'den, Palas Gölü'ne gitmek isteyen birine nasıl gidebileceğinin tarifini aşağıya yazınız.
-

6. Etkinlik

- Anlamını bilmediğiniz kelimelerin geçtiği cümleleri yazınız. Bu kelimelerin altını çiziniz.

.....

.....

- Yazdığınız cümlelerde geçen bu kelimelerin anlamları neler olabilir? Yazınız.

.....

.....

7. Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Gölün çevresindeki topraklarda **neler** yetişmektedir?

.....

.....

- Palas Gölü **nerededir**?

.....

.....

- Yöre halkı geçimini **nasıl** sağlıyor?

.....

.....

- Çobanlar koyunlarını **ne zaman** gölün kıyısına getiriyor?

.....

.....

- Çobanlar **niçin** koyunlarını gölün kıyısına getiriyor?

.....

.....

- **Kimler** gölde çamur banyosu yapıyorlar?

.....

.....

8.

Etkinlik

Aşağıdaki boşluklara uygun kelimeleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

- Palas Gölü bir gölüdür.
- Palas Gölü, Palas yer alır.
- Gölün çevresinde iki yüzden fazla tüni yaşar.
- Palas Gölü'nün tuzu gibi önemlidir.

9.

Etkinlik

Aşağıdaki sözcüklerle ekleri birleştirip yeni sözcükler türetiniz.

tuz

- luk
- lu
- suz

su

- luk
- lu
- suz

kapı

- ci
- lık
- sız

ev

- ci
- cil
- li

kuş

- cu
- lu
- luk

ay

- lık
- lı
- sız

10. Etkinlik

Palas Gölü'ne bir gezi düzenleyiniz. Yolda aşağıdaki işaretlerden hangileriyle karşılaştınız? İşaretleyiniz.

11. Etkinlik

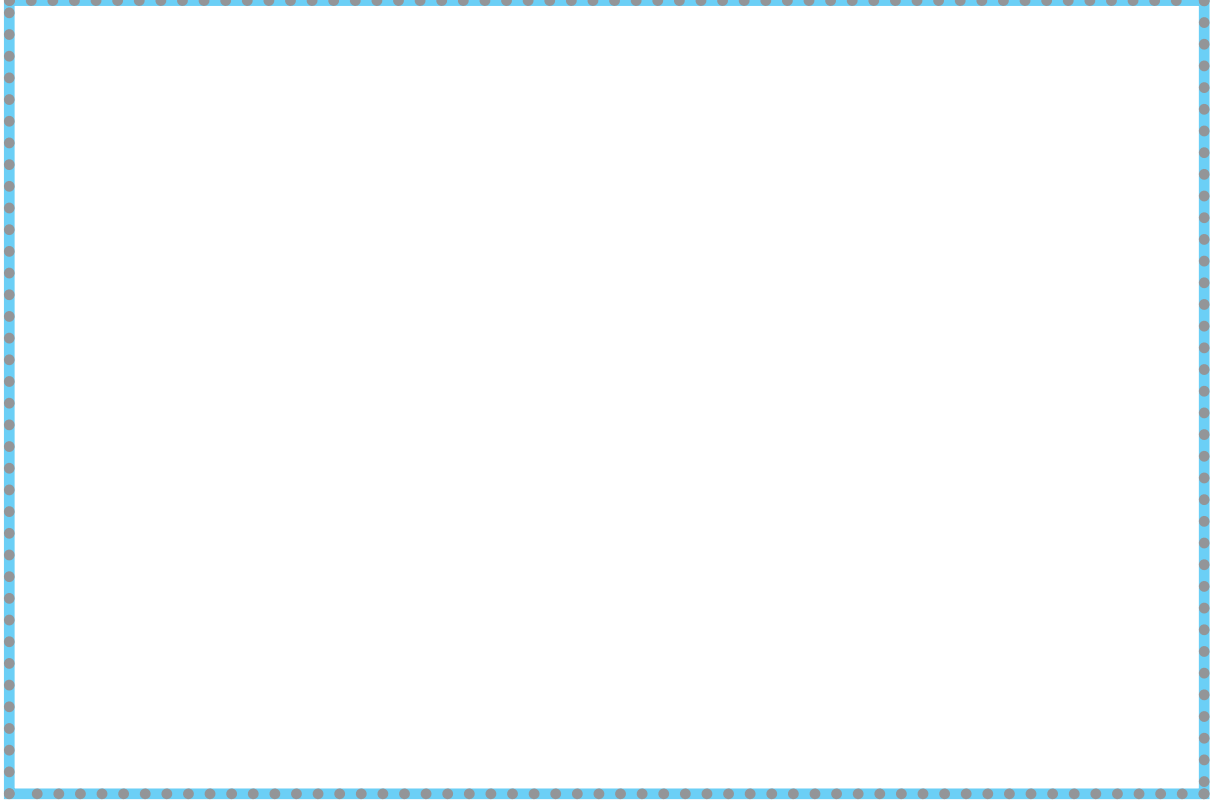
Palas Gölü ile yaşadığınız yer arasında karşılaştırma yapınız. Karşılaştırmalarınızı aşağıdaki boşluklara yazınız.

- Palas Gölü'nün çevresinde iki yüzden fazla kuş türü yaşan. Fakat burada
- Palas Gölü'nün çevresinde çok sayıda bitki ve hayvan türü yaşan.
- Palas Gölü'nün çevresinde şeker pancarı, buğday, ayçiçeği ve mısır yetiştirilir.
- Palas Gölü'nün çevresinde yaşayan insanlar geçimlerini tarım ve hayvancılık yaparak sağlıyorlar.
- Palas Gölü'nden tuz çıkarılır.

12. Etkinlik

Yaşadığınız çevredeki en beğendiğiniz yerin resmini çiziniz.

13. Etkinlik

Aşağıdaki sözcükleri birer cümlede kullanınız.

tuzluk :

tuzlu :

tuzsuz :

suluk :

sulu :

susuz :

1. Etkinlik

Öğretmeninizin söylediği yönergelere göre boşlukları doldurunuz.

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

4.

.....

.....

2. Etkinlik

Okuduğunuz şiirde, aşağıdakilerin hangilerinden bahsedilmektedir? İşaretleyiniz.

- ☐ Türkiye'nin çok güzel bir ülke olduğundan
- ☐ Türkiye'nin insanlarından
- ☐ Türkiye'nin kışından
- ☐ Türkiye'de yetiştirilen bitkilerden
- ☐ Türkiye'nin türkülerinden
- ☐ Türkiye'nin dağlarından

3. Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Şiirde nerelerden bahsedilmektedir?

.....

.....

.....

- Şiirde hangi duygulara yer verilmiştir?

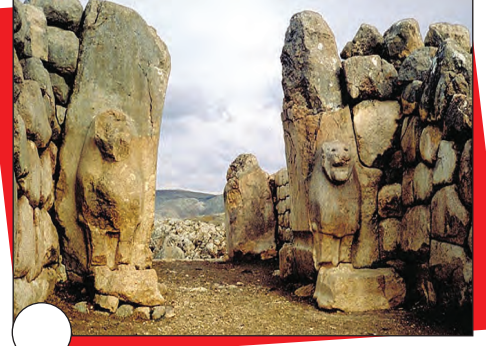
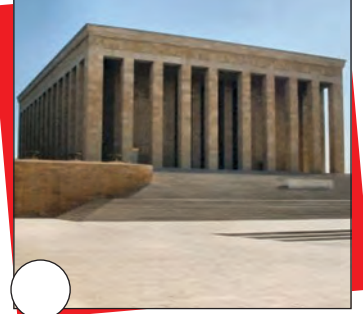
.....

4.

Etkinlik

Resimlerle kelimeleri aynı numaraları vererek eşleştiriniz.

1. Pamukkale
2. Peri bacaları
3. Süleymaniye Camisi
4. Anıtkabir
5. Safranbolu evleri
6. Hattuşaş

5.

Etkinlik

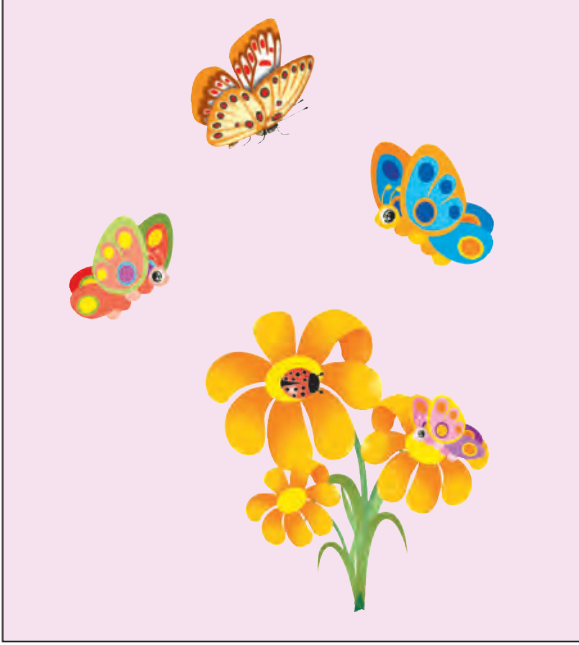
“Türkiye’ m” konulu akrostiş çalışmasını yapınız.

T
Ü
R
K
İ
Y
E
M

6.

Etkinlik

Arkadaşınıza istediğiniz bir yeri tanıtmak için kart hazırlayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.

Etkinlik

Yaşadığınız ili ve çevresindeki illeri haritadan bulup boyayınız.

8.

Etkinlik

İlçenizi tanıtan bir afiş hazırlayınız.

9.

Etkinlik

Tatilde ülkemizin nerelerini görmek istersiniz? Neden? Yazınız.

10. Etkinlik

Aykut, Almanya'da doğdu. Ailesiyle Almanya'da yaşıyor. Bu yıl üçüncü sınıfa başladı. Türkiye'ye hiç gelmedi. Aykut'a, Türkiye'mizi tanıtan bir mektup yazınız.

[illegible]

1.

Etkinlik

Yaşadığınız ile komşu olan illerin adlarını haritadan bularak yazınız.

.....

.....

.....

.....

2.

Etkinlik

Askerlerin karşılaştığı sorun nedir? Onların yerinde olsaydınız sorunu nasıl çözerdiniz?

Sorun :

.....

Çözüm önerilerim :

.....

.....

3.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- “Anadolu” başlığı, bu metne uygun mudur? Neden?

.....

.....

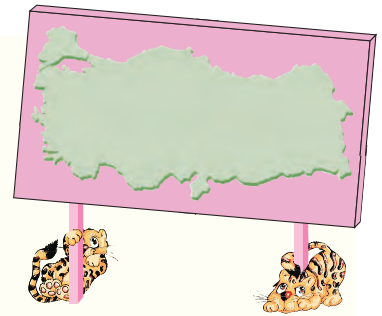
- Bu metnin başlığı başka ne olabilirdi?

.....

- Metinde anlatılan olay gerçekten yaşanmış olabilir mi? Neden?

.....

.....

4. Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu metnin kahra- manı kimdir? 	2. Anlatılan olay ne- rede geçmiştir?
3. Metinde anlatılan olay hangi ayda olmuştur? 	4. Metinde anlatılan olay nedir?

5. Etkinlik

Aşağıdaki ifadelerden abartılı olanları işaretleyiniz.

- ☐ Askerlerin susuzluktan dudakları kavrulmuş.
- ☐ Uzaktan ak saçlı ihtiyar bir ana belirir.
- ☐ Bir bakraç ayran, bir orduya yeter de artar bile...
- ☐ Susuz kalan askerlerin mataraları ise boştur.

6. Etkinlik

Noktalı yerleri tamamlayınız.

<i>Askerlerin dudakları çatlamış. Çünkü</i>
<i>Askerler artık ayran içmek istemezler. Çünkü</i>

7. Etkinlik

“Anadolu” metninde anlatılan olayları üç cümle ile özetleyiniz.

.....
.....
.....

8. Etkinlik

Kutucuklarda verilmiş harflerle başlayan insan, şehir, hayvan, eşya ve bitki adları yazınız.

	İnsan adı	Şehir adı	Hayvan adı	Eşya adı	Bitki adı	Çiçek adı	Böcek adı
A	Ayla						
N		Niğde					
A			Anı				
D				Dolap			
O					Orkide		
L						Lahana	
U							Uskumru

9. Etkinlik

Kutucuklarda verilen kelime gruplarını birleştirerek cümleler oluşturunuz. Oluşturduğunuz cümleleri noktalı yerlere yazınız.

Askerler su ararlar
Ayrın azdır
Askerler artık ayrın istemezler

fakat
çünkü
ama

susuzluklarını gidermişlerdir.
bütün orduya yeter.
su bulamazlar.

.....
.....
.....

1.

Etkinlik

Aşağıdaki boşlukları metni dinlerken tamamlayınız.

Güzel dağlarını
Uzaktan göresim
..... esen yellerine
Kendimi gelin.

Ninniyle beni
..... kolladın beni
Sevginle bağladın
Güzel, güzel,.....

2.

Etkinlik

Aşağıdaki soruları cevaplayınız:

Dinlediğiniz şiirin konusu nedir?

.....

Dinlediğiniz şiirin ana duygusu nedir?

.....

Şair, bu şiiri neden yazmış olabilir?

.....

3.

Etkinlik

Şiire bir dörtlük de siz ekleyiniz.

.....
.....
.....
.....

İLK ADIM

Samsun, bir milletin, millî kurtuluşunda ilk adımdı. 16 Mayıs 1919 (bin dokuz yüz on dokuz)'da İstanbul'dan Karadeniz'e bir vapur açılır. "Bandırma" derler, bu küçük ve eski vapurun adına. Karadeniz o gün puslu, Bandırma Vapuru pusulasız... Karadeniz'in dalgaları o gün çok azgın. Varsın olsun. Vapurun kaptanı yiğit bir adam. Öyle azgın dalgalardan korkmaz. O hedefini bilir, aldığı emri yerine getirir. Mustafa Kemal Paşa ve sekiz arkadaşını Samsun'a götürür. 19 Mayıs 1919 (bin dokuz yüz on dokuz) Pazartesi günü sabahı Samsun'a girilir. "Yaşa, var ol!" sesleri arasında karaya ilk adım atılır. Bu adım, bir milletin kara bahtını aydınlığa çıkarır.

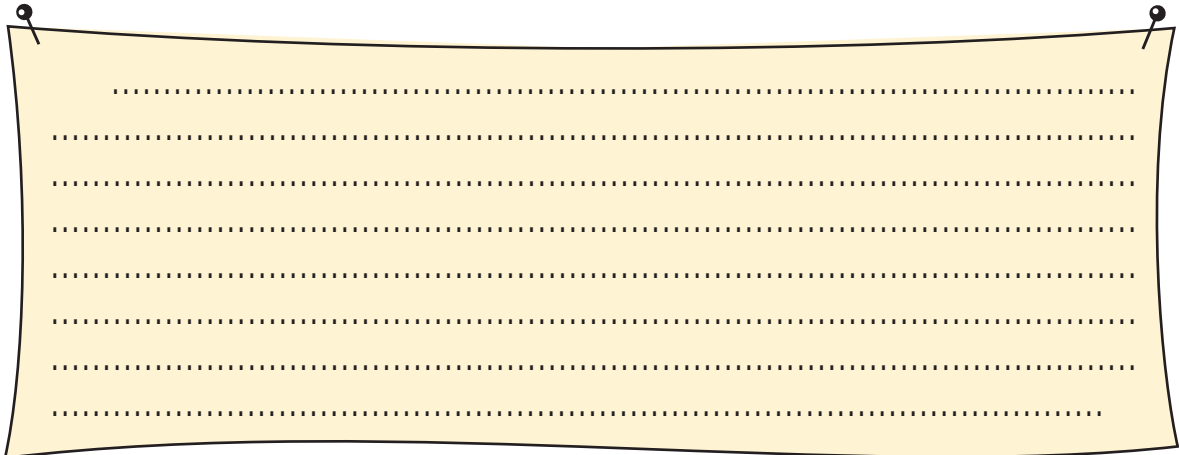
Mehmet ÖNDER
Şehirden Şehire Anadolu
(Kısaltılmıştır.)

İlk iki soruyu, yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Mustafa Kemal'i Samsun'a götüren kaptanın kişilik özelliklerini yazınız.

.....

2. Samsun halkı, Mustafa Kemal ve arkadaşlarını nasıl karşılamış? Mustafa Kemal ve arkadaşları o an neler hissetmiş olabilirler? Aşağıya yazınız.

3. Aşağıdaki kelimelerin hangisi diğerlerinden farklıdır? İşaretleyiniz.

A) ışıksız

B) ışık

C) ışıkl

TEMA SONU DEĞERLENDİRME

4. Koyu yazılmış sözcüklerin eş ve karşıt anlamlılarını yandaki listeden seçiniz. Örnekteki gibi karşılarına yazınız.

ak : beyaz, siyah

temiz :

doğru :

ufak :

tombul

düz

beyaz

küçük

kirli

iri

siyah

eğri

al

pak

zayıf

5. Yaşadığınız yeri yazarak anlatınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Yaşadığınız yerin doğal güzelliklerinden veya tarihî eserlerinden birinin resmini çizerek boyayınız.

KAYNAKÇA

Atay, Falih Rifkî, Babanız Atatürk, s. 107 - 108, İstanbul, 1990.

Atlas Dergisi, Doğan Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık AŞ, İstanbul, Ekim, 2004.

Bilim Çocuk Dergisi, TÜBİTAK Yayınları, s. 14 - 19, Ankara, Temmuz, 2002.

Bütün Dünya Dergisi, Başkent Üniversitesi Yayınları, Sayı: 7, s. 51 - 55, Ankara, 2000.

Çakıcıoğlu, Erdal, Masalcı Dede'den En Yeni Masallar, Etna Yayıncılık, s. 58-61, İstanbul, 2008.

Çınaroğlu, Ayla, Şiir Gemisi, Uçanbalık Yayınları, s. 61, İstanbul, 1997.

Çil, Faruk, Çocuk Şiirleri Antolojisi, Kılavuz 2006 Yayınları, s. 91, İstanbul, 2006.

Damar, Atillâ, Hikâye Sofrası, Tomurcuk Yayınevi, s. 178-181, İstanbul, 2005.

Demirkan, Tarık, Her Güne Bir Masal, Yapı Kredi Yayınları, s. 238, 239, İstanbul, 2001.

Ebe Sobe Dergisi, Mihrimah Yayınları, Sayı: 70, s. 16-19, İstanbul, 2009.

Gürtunca, Mehmet Faruk, En Güzel Çocuk Şiirleri, hzl.: Ferit Ragıp Tuncor, İnkılap Yayınları, s. 180 - 181, İstanbul, 2001.

Karacan, Ş. Güler, Masal Sokağı, Erdem Yayınları, s. 61 - 64, İstanbul, 2003.

Karataş, Cuma, Çocuk Şiirleri Antolojisi, Assos Yayınları, s. 103 - 104, Ankara, 2006.

Maraşlı, Sema, Bana Bir Masal Anlat, Erdem Yayınları, s. 141 - 143, İstanbul, 2003.

Narı, Yaşar, Bir Salkım Üzüm, Gonca Yayınları, s. 20, İstanbul, 2004.

Önder, Mehmet, Şehirden Şehire Anadolu, Türkiye İş Bankası Yayınları, s. 2, Ankara, 1997.

Sarıyüce, H. Lâtif, Çocuklara Şiirler, Bilgi Yayınevi, s. 90, 125, Ankara, 2002.

Şen, İzlen, Van, Bütün Dünya Dergisi, Başkent Üniversitesi Yayınları, Sayı: 10, s. 137 - 139, Ankara, 2003.

TDK Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları : 549, Ankara, 2005.

TDK Yazım Kılavuzu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 859, Ankara, 2005.

Tuncor, F. Ragıp, En Güzel Çocuk Şiirleri, İnkılap Yayınları, s. 183, İstanbul, 2001.

Uysal, Ahmet, Çıtırıcık Truva'da, Koza Yayın Dağıtım AŞ, s. 3-13, Ankara, 2008.

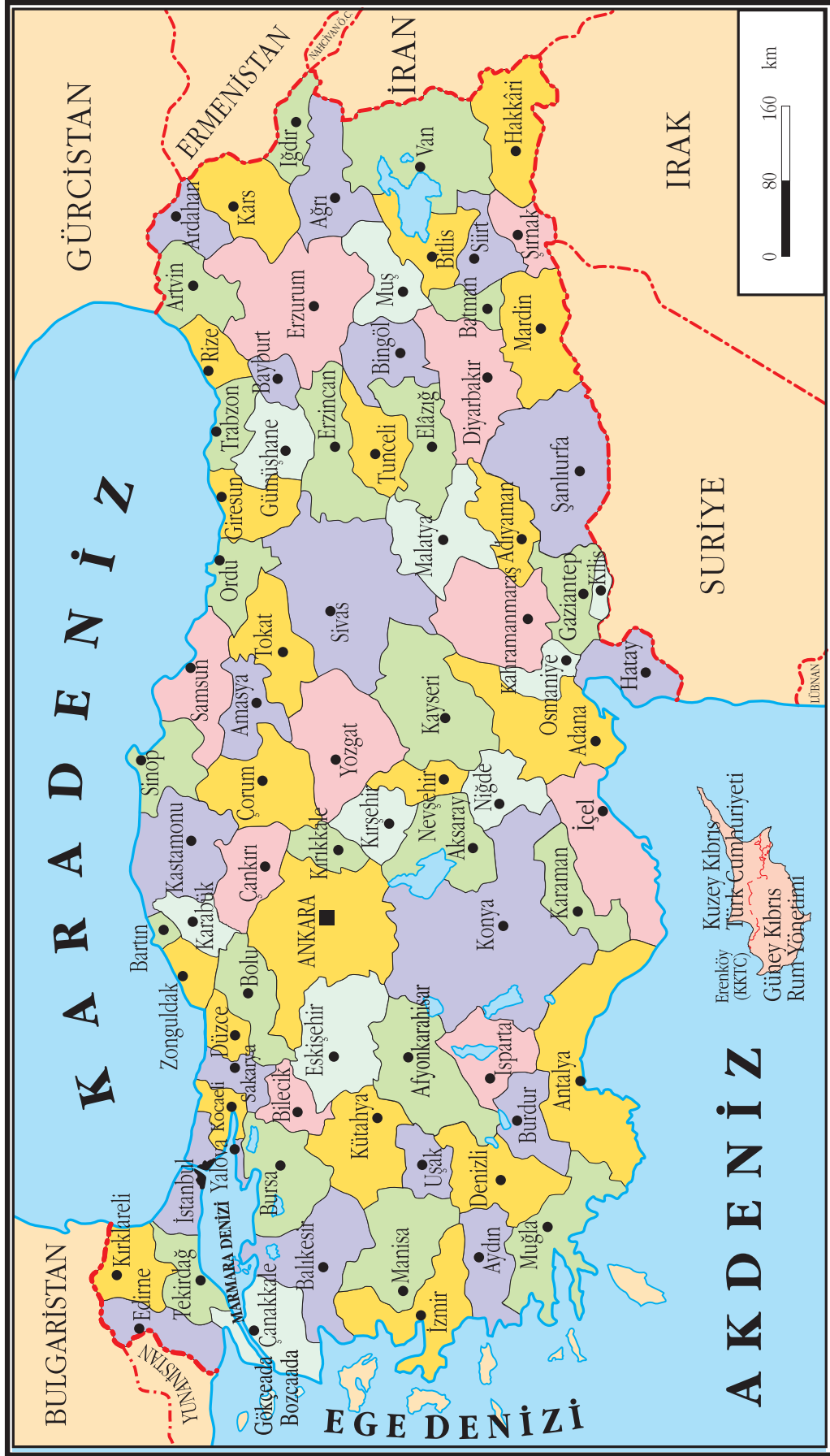
Vâlâ, Nurettin, Dört Mevsimde Tabiat Hikâyeleri, Milliyet Matbaası, s. 62 - 66, İstanbul, 1931.

Watt, Fiona, Yaşadığımız Gezegen, TÜBİTAK Yayınları, s 4 - 5, Ankara, 2003.

Yurttaş, Hüseyin, 3. Sınıf Tatil Kitabı, Bilim ve Kültür Yayınları, s. 111, 112, Ankara, 2002.

Yücel, Hasan Âli, Sizin İçin, Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 16, Ankara, 1998.

TÜRKİYE HARİTASI

Ek - 4

Devlet sınırı
Muhtar cumhuriyet ve vilayet sınırı
Bağımsız Türk devletleri
Muhtar cumhuriyet eyalet ve vilayetler
Muhtar olmayan Türk bölgeleri

BAĞIMSIZ DEVLETLER
a) Azerbaycan
b) Kazakistan C.
c) Kırgızistan C.
d) Özbekistan C.
e) Türkiye Cumhuriyeti
f) Türkmenistan C.

MUHTAR CUMHURİYETLER
a) Başkörtistan M.C.
b) Çuvaşistan M.C.
c) Dağıstan M.C.
d) Gököğüz M.C.
e) Karakalpakistan M.C.
f) Nalcıvan M.C.

MUHTAR CUMHURİYETLER
a) Saha (Yakutistan) M.C.
b) Tuva M.C.
c) Uygur (D. Türkistan) M.C.
d) Tataristan M.C.
e) Muhtar Vilayetler
a) Dağılık Altay M.V.
b) Hakas M.V.
c) Karacay-Cerkes M.V.
d) Kabardin-Balkar Türkleri

